

۱۵۱ پوءِ جنهن ايتريون شيون پيدا ڪيون
اهو انسان کي مرڻ کان پوءِ نرندو ڪري نه
ڪهر و عجب! انهن شين جو پيدا ڪرڻ حڪيم
جو فعل پڻ آهي ۽ حڪيم جو فعل هرگز اجايو
۽ بيڪاريءَ ٿو ٿئي ۽ مرڻ کان اڻ ۽ سزا ۽ جزا جي
انڪار ڪرڻ سان لازماً چي ٿو ته انڪاري وقت
سمورا فعل بيڪار هجن ۽ بيڪار هجڻ باطل
تڏهين بحث ۽ جزا جو انڪار به باطل. هن مضبوط
دليل سان ثابت ٿي ويو ته مرڻ کان پوءِ اڻ ۽
حساب ۽ جزا ضروري آهي، ان ۾ شڪ ڏانهي.
۱۵۲ ملا ثواب ۽ عذاب جي لاءِ. هڪ هن مان آخري
قوت مُراد آهي. هڪ پنهنجن قبرن مان حسنا
جي لاءِ ٻيئي واري جڳهه جي طرف. هڪ ۽ ان ۾
رستاهي ويندا، انهن مان ملائڪا لهندا،
۱۵۳ جن جي انتهائڻ آهي يعني هميشه رهندا.
۱۵۴ جهڙو عمل اهڙي جزا، يعني جهڙو ڪفر
بدترين جرم آهي، اهڙي سخت ترين عذاب
انهن کي ٿيندو ۽ ۱۵۵ چو ته اهي مرڻ کان پوءِ
اڻ ۽ جزا انڪاري هئا. ۱۵۶ لوح محفوظ ۾
۱۵۷ انهن جا سمورا چڱا ۽ بُرا عمل اسان جي
علم ۾ آهن، اسان انهن تي جزا ڏينداسين ۽ آخرت
۾ عذاب جي وقت انهن کي چيو ويندو. هڪ جنت
۾، جتي انهن کي عذاب کان چڱو ڪار وهرندو
۽ هرگز حاصل هوندي. ۱۵۸ جن ۾ قسم قسم
جي نفيس ٿرڻ وارا وڻ. هڪ نفيس شراب جو
۱۵۹ يعني جنت ۾ رزڪا يهوده ۽ ٻين ۾ پائيندي
ذاتي ڪوڪنهن کي ڪوٽڻ وڪندو. ۱۶۰ ملا تها جي
اعمال جو. ۱۶۱ ان جي خوف جي سبب. ۱۶۲ ان جي
رع ۽ جلال کان. ۱۶۳ ڪلام يا شفاعت
جي. ۱۶۴ ڏنل ۽ انهيءَ جي مطابق عمل
ڪيائين. ڪلمه طيب لا اله الا الله
محمّد رسول الله مُراد آهي.

۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰. ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴.

الْفَاكَا ۱۵۱ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتَا ۱۵۲ يَوْمَ يُفْعَلُ فِي الصُّورِ

۱۵۱ بيشڪ فيصلي جو ڏينهن هڪ مقرر وقت تي آهي. جنهن ڏينهن صور ٽوڪڙيو ويندو

فَتَاتُونَ اَفْوَاجًا ۱۵۳ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۱۵۴ وَسِيرَتْ

پوءِ توهان هليا ايندو ۱۵۳ ۽ ۱۵۴ ۽ ۱۵۵ ۽ ۱۵۶ ۽ ۱۵۷ ۽ ۱۵۸ ۽ ۱۵۹ ۽ ۱۶۰ ۽ ۱۶۱ ۽ ۱۶۲ ۽ ۱۶۳ ۽ ۱۶۴ ۽ ۱۶۵ ۽ ۱۶۶ ۽ ۱۶۷ ۽ ۱۶۸ ۽ ۱۶۹ ۽ ۱۷۰ ۽ ۱۷۱ ۽ ۱۷۲ ۽ ۱۷۳ ۽ ۱۷۴ ۽ ۱۷۵ ۽ ۱۷۶ ۽ ۱۷۷ ۽ ۱۷۸ ۽ ۱۷۹ ۽ ۱۸۰ ۽ ۱۸۱ ۽ ۱۸۲ ۽ ۱۸۳ ۽ ۱۸۴ ۽ ۱۸۵ ۽ ۱۸۶ ۽ ۱۸۷ ۽ ۱۸۸ ۽ ۱۸۹ ۽ ۱۹۰ ۽ ۱۹۱ ۽ ۱۹۲ ۽ ۱۹۳ ۽ ۱۹۴ ۽ ۱۹۵ ۽ ۱۹۶ ۽ ۱۹۷ ۽ ۱۹۸ ۽ ۱۹۹ ۽ ۲۰۰ ۽ ۲۰۱ ۽ ۲۰۲ ۽ ۲۰۳ ۽ ۲۰۴ ۽ ۲۰۵ ۽ ۲۰۶ ۽ ۲۰۷ ۽ ۲۰۸ ۽ ۲۰۹ ۽ ۲۱۰ ۽ ۲۱۱ ۽ ۲۱۲ ۽ ۲۱۳ ۽ ۲۱۴ ۽ ۲۱۵ ۽ ۲۱۶ ۽ ۲۱۷ ۽ ۲۱۸ ۽ ۲۱۹ ۽ ۲۲۰ ۽ ۲۲۱ ۽ ۲۲۲ ۽ ۲۲۳ ۽ ۲۲۴ ۽ ۲۲۵ ۽ ۲۲۶ ۽ ۲۲۷ ۽ ۲۲۸ ۽ ۲۲۹ ۽ ۲۳۰ ۽ ۲۳۱ ۽ ۲۳۲ ۽ ۲۳۳ ۽ ۲۳۴ ۽ ۲۳۵ ۽ ۲۳۶ ۽ ۲۳۷ ۽ ۲۳۸ ۽ ۲۳۹ ۽ ۲۴۰ ۽ ۲۴۱ ۽ ۲۴۲ ۽ ۲۴۳ ۽ ۲۴۴ ۽ ۲۴۵ ۽ ۲۴۶ ۽ ۲۴۷ ۽ ۲۴۸ ۽ ۲۴۹ ۽ ۲۵۰ ۽ ۲۵۱ ۽ ۲۵۲ ۽ ۲۵۳ ۽ ۲۵۴ ۽ ۲۵۵ ۽ ۲۵۶ ۽ ۲۵۷ ۽ ۲۵۸ ۽ ۲۵۹ ۽ ۲۶۰ ۽ ۲۶۱ ۽ ۲۶۲ ۽ ۲۶۳ ۽ ۲۶۴ ۽ ۲۶۵ ۽ ۲۶۶ ۽ ۲۶۷ ۽ ۲۶۸ ۽ ۲۶۹ ۽ ۲۷۰ ۽ ۲۷۱ ۽ ۲۷۲ ۽ ۲۷۳ ۽ ۲۷۴ ۽ ۲۷۵ ۽ ۲۷۶ ۽ ۲۷۷ ۽ ۲۷۸ ۽ ۲۷۹ ۽ ۲۸۰ ۽ ۲۸۱ ۽ ۲۸۲ ۽ ۲۸۳ ۽ ۲۸۴ ۽ ۲۸۵ ۽ ۲۸۶ ۽ ۲۸۷ ۽ ۲۸۸ ۽ ۲۸۹ ۽ ۲۹۰ ۽ ۲۹۱ ۽ ۲۹۲ ۽ ۲۹۳ ۽ ۲۹۴ ۽ ۲۹۵ ۽ ۲۹۶ ۽ ۲۹۷ ۽ ۲۹۸ ۽ ۲۹۹ ۽ ۳۰۰ ۽ ۳۰۱ ۽ ۳۰۲ ۽ ۳۰۳ ۽ ۳۰۴ ۽ ۳۰۵ ۽ ۳۰۶ ۽ ۳۰۷ ۽ ۳۰۸ ۽ ۳۰۹ ۽ ۳۱۰ ۽ ۳۱۱ ۽ ۳۱۲ ۽ ۳۱۳ ۽ ۳۱۴ ۽ ۳۱۵ ۽ ۳۱۶ ۽ ۳۱۷ ۽ ۳۱۸ ۽ ۳۱۹ ۽ ۳۲۰ ۽ ۳۲۱ ۽ ۳۲۲ ۽ ۳۲۳ ۽ ۳۲۴ ۽ ۳۲۵ ۽ ۳۲۶ ۽ ۳۲۷ ۽ ۳۲۸ ۽ ۳۲۹ ۽ ۳۳۰ ۽ ۳۳۱ ۽ ۳۳۲ ۽ ۳۳۳ ۽ ۳۳۴ ۽ ۳۳۵ ۽ ۳۳۶ ۽ ۳۳۷ ۽ ۳۳۸ ۽ ۳۳۹ ۽ ۳۴۰ ۽ ۳۴۱ ۽ ۳۴۲ ۽ ۳۴۳ ۽ ۳۴۴ ۽ ۳۴۵ ۽ ۳۴۶ ۽ ۳۴۷ ۽ ۳۴۸ ۽ ۳۴۹ ۽ ۳۵۰ ۽ ۳۵۱ ۽ ۳۵۲ ۽ ۳۵۳ ۽ ۳۵۴ ۽ ۳۵۵ ۽ ۳۵۶ ۽ ۳۵۷ ۽ ۳۵۸ ۽ ۳۵۹ ۽ ۳۶۰ ۽ ۳۶۱ ۽ ۳۶۲ ۽ ۳۶۳ ۽ ۳۶۴ ۽ ۳۶۵ ۽ ۳۶۶ ۽ ۳۶۷ ۽ ۳۶۸ ۽ ۳۶۹ ۽ ۳۷۰ ۽ ۳۷۱ ۽ ۳۷۲ ۽ ۳۷۳ ۽ ۳۷۴ ۽ ۳۷۵ ۽ ۳۷۶ ۽ ۳۷۷ ۽ ۳۷۸ ۽ ۳۷۹ ۽ ۳۸۰ ۽ ۳۸۱ ۽ ۳۸۲ ۽ ۳۸۳ ۽ ۳۸۴ ۽ ۳۸۵ ۽ ۳۸۶ ۽ ۳۸۷ ۽ ۳۸۸ ۽ ۳۸۹ ۽ ۳۹۰ ۽ ۳۹۱ ۽ ۳۹۲ ۽ ۳۹۳ ۽ ۳۹۴ ۽ ۳۹۵ ۽ ۳۹۶ ۽ ۳۹۷ ۽ ۳۹۸ ۽ ۳۹۹ ۽ ۴۰۰ ۽ ۴۰۱ ۽ ۴۰۲ ۽ ۴۰۳ ۽ ۴۰۴ ۽ ۴۰۵ ۽ ۴۰۶ ۽ ۴۰۷ ۽ ۴۰۸ ۽ ۴۰۹ ۽ ۴۱۰ ۽ ۴۱۱ ۽ ۴۱۲ ۽ ۴۱۳ ۽ ۴۱۴ ۽ ۴۱۵ ۽ ۴۱۶ ۽ ۴۱۷ ۽ ۴۱۸ ۽ ۴۱۹ ۽ ۴۲۰ ۽ ۴۲۱ ۽ ۴۲۲ ۽ ۴۲۳ ۽ ۴۲۴ ۽ ۴۲۵ ۽ ۴۲۶ ۽ ۴۲۷ ۽ ۴۲۸ ۽ ۴۲۹ ۽ ۴۳۰ ۽ ۴۳۱ ۽ ۴۳۲ ۽ ۴۳۳ ۽ ۴۳۴ ۽ ۴۳۵ ۽ ۴۳۶ ۽ ۴۳۷ ۽ ۴۳۸ ۽ ۴۳۹ ۽ ۴۴۰ ۽ ۴۴۱ ۽ ۴۴۲ ۽ ۴۴۳ ۽ ۴۴۴ ۽ ۴۴۵ ۽ ۴۴۶ ۽ ۴۴۷ ۽ ۴۴۸ ۽ ۴۴۹ ۽ ۴۵۰ ۽ ۴۵۱ ۽ ۴۵۲ ۽ ۴۵۳ ۽ ۴۵۴ ۽ ۴۵۵ ۽ ۴۵۶ ۽ ۴۵۷ ۽ ۴۵۸ ۽ ۴۵۹ ۽ ۴۶۰ ۽ ۴۶۱ ۽ ۴۶۲ ۽ ۴۶۳ ۽ ۴۶۴ ۽ ۴۶۵ ۽ ۴۶۶ ۽ ۴۶۷ ۽ ۴۶۸ ۽ ۴۶۹ ۽ ۴۷۰ ۽ ۴۷۱ ۽ ۴۷۲ ۽ ۴۷۳ ۽ ۴۷۴ ۽ ۴۷۵ ۽ ۴۷۶ ۽ ۴۷۷ ۽ ۴۷۸ ۽ ۴۷۹ ۽ ۴۸۰ ۽ ۴۸۱ ۽ ۴۸۲ ۽ ۴۸۳ ۽ ۴۸۴ ۽ ۴۸۵ ۽ ۴۸۶ ۽ ۴۸۷ ۽ ۴۸۸ ۽ ۴۸۹ ۽ ۴۹۰ ۽ ۴۹۱ ۽ ۴۹۲ ۽ ۴۹۳ ۽ ۴۹۴ ۽ ۴۹۵ ۽ ۴۹۶ ۽ ۴۹۷ ۽ ۴۹۸ ۽ ۴۹۹ ۽ ۵۰۰ ۽ ۵۰۱ ۽ ۵۰۲ ۽ ۵۰۳ ۽ ۵۰۴ ۽ ۵۰۵ ۽ ۵۰۶ ۽ ۵۰۷ ۽ ۵۰۸ ۽ ۵۰۹ ۽ ۵۱۰ ۽ ۵۱۱ ۽ ۵۱۲ ۽ ۵۱۳ ۽ ۵۱۴ ۽ ۵۱۵ ۽ ۵۱۶ ۽ ۵۱۷ ۽ ۵۱۸ ۽ ۵۱۹ ۽ ۵۲۰ ۽ ۵۲۱ ۽ ۵۲۲ ۽ ۵۲۳ ۽ ۵۲۴ ۽ ۵۲۵ ۽ ۵۲۶ ۽ ۵۲۷ ۽ ۵۲۸ ۽ ۵۲۹ ۽ ۵۳۰ ۽ ۵۳۱ ۽ ۵۳۲ ۽ ۵۳۳ ۽ ۵۳۴ ۽ ۵۳۵ ۽ ۵۳۶ ۽ ۵۳۷ ۽ ۵۳۸ ۽ ۵۳۹ ۽ ۵۴۰ ۽ ۵۴۱ ۽ ۵۴۲ ۽ ۵۴۳ ۽ ۵۴۴ ۽ ۵۴۵ ۽ ۵۴۶ ۽ ۵۴۷ ۽ ۵۴۸ ۽ ۵۴۹ ۽ ۵۵۰ ۽ ۵۵۱ ۽ ۵۵۲ ۽ ۵۵۳ ۽ ۵۵۴ ۽ ۵۵۵ ۽ ۵۵۶ ۽ ۵۵۷ ۽ ۵۵۸ ۽ ۵۵۹ ۽ ۵۶۰ ۽ ۵۶۱ ۽ ۵۶۲ ۽ ۵۶۳ ۽ ۵۶۴ ۽ ۵۶۵ ۽ ۵۶۶ ۽ ۵۶۷ ۽ ۵۶۸ ۽ ۵۶۹ ۽ ۵۷۰ ۽ ۵۷۱ ۽ ۵۷۲ ۽ ۵۷۳ ۽ ۵۷۴ ۽ ۵۷۵ ۽ ۵۷۶ ۽ ۵۷۷ ۽ ۵۷۸ ۽ ۵۷۹ ۽ ۵۸۰ ۽ ۵۸۱ ۽ ۵۸۲ ۽ ۵۸۳ ۽ ۵۸۴ ۽ ۵۸۵ ۽ ۵۸۶ ۽ ۵۸۷ ۽ ۵۸۸ ۽ ۵۸۹ ۽ ۵۹۰ ۽ ۵۹۱ ۽ ۵۹۲ ۽ ۵۹۳ ۽ ۵۹۴ ۽ ۵۹۵ ۽ ۵۹۶ ۽ ۵۹۷ ۽ ۵۹۸ ۽ ۵۹۹ ۽ ۶۰۰ ۽ ۶۰۱ ۽ ۶۰۲ ۽ ۶۰۳ ۽ ۶۰۴ ۽ ۶۰۵ ۽ ۶۰۶ ۽ ۶۰۷ ۽ ۶۰۸ ۽ ۶۰۹ ۽ ۶۱۰ ۽ ۶۱۱ ۽ ۶۱۲ ۽ ۶۱۳ ۽ ۶۱۴ ۽ ۶۱۵ ۽ ۶۱۶ ۽ ۶۱۷ ۽ ۶۱۸ ۽ ۶۱۹ ۽ ۶۲۰ ۽ ۶۲۱ ۽ ۶۲۲ ۽ ۶۲۳ ۽ ۶۲۴ ۽ ۶۲۵ ۽ ۶۲۶ ۽ ۶۲۷ ۽ ۶۲۸ ۽ ۶۲۹ ۽ ۶۳۰ ۽ ۶۳۱ ۽ ۶۳۲ ۽ ۶۳۳ ۽ ۶۳۴ ۽ ۶۳۵ ۽ ۶۳۶ ۽ ۶۳۷ ۽ ۶۳۸ ۽ ۶۳۹ ۽ ۶۴۰ ۽ ۶۴۱ ۽ ۶۴۲ ۽ ۶۴۳ ۽ ۶۴۴ ۽ ۶۴۵ ۽ ۶۴۶ ۽ ۶۴۷ ۽ ۶۴۸ ۽ ۶۴۹ ۽ ۶۵۰ ۽ ۶۵۱ ۽ ۶۵۲ ۽ ۶۵۳ ۽ ۶۵۴ ۽ ۶۵۵ ۽ ۶۵۶ ۽ ۶۵۷ ۽ ۶۵۸ ۽ ۶۵۹ ۽ ۶۶۰ ۽ ۶۶۱ ۽ ۶۶۲ ۽ ۶۶۳ ۽ ۶۶۴ ۽ ۶۶۵ ۽ ۶۶۶ ۽ ۶۶۷ ۽ ۶۶۸ ۽ ۶۶۹ ۽ ۶۷۰ ۽ ۶۷۱ ۽ ۶۷۲ ۽ ۶۷۳ ۽ ۶۷۴ ۽ ۶۷۵ ۽ ۶۷۶ ۽ ۶۷۷ ۽ ۶۷۸ ۽ ۶۷۹ ۽ ۶۸۰ ۽ ۶۸۱ ۽ ۶۸۲ ۽ ۶۸۳ ۽ ۶۸۴ ۽ ۶۸۵ ۽ ۶۸۶ ۽ ۶۸۷ ۽ ۶۸۸ ۽ ۶۸۹ ۽ ۶۹۰ ۽ ۶۹۱ ۽ ۶۹۲ ۽ ۶۹۳ ۽ ۶۹۴ ۽ ۶۹۵ ۽ ۶۹۶ ۽ ۶۹۷ ۽ ۶۹۸ ۽ ۶۹۹ ۽ ۷۰۰ ۽ ۷۰۱ ۽ ۷۰۲ ۽ ۷۰۳ ۽ ۷۰۴ ۽ ۷۰۵ ۽ ۷۰۶ ۽ ۷۰۷ ۽ ۷۰۸ ۽ ۷۰۹ ۽ ۷۱۰ ۽ ۷۱۱ ۽ ۷۱۲ ۽ ۷۱۳ ۽ ۷۱۴ ۽ ۷۱۵ ۽ ۷۱۶ ۽ ۷۱۷ ۽ ۷۱۸ ۽ ۷۱۹ ۽ ۷۲۰ ۽ ۷۲۱ ۽ ۷۲۲ ۽ ۷۲۳ ۽ ۷۲۴ ۽ ۷۲۵ ۽ ۷۲۶ ۽ ۷۲۷ ۽ ۷۲۸ ۽ ۷۲۹ ۽ ۷۳۰ ۽ ۷۳۱ ۽ ۷۳۲ ۽ ۷۳۳ ۽ ۷۳۴ ۽ ۷۳۵ ۽ ۷۳۶ ۽ ۷۳۷ ۽ ۷۳۸ ۽ ۷۳۹ ۽ ۷۴۰ ۽ ۷۴۱ ۽ ۷۴۲ ۽ ۷۴۳ ۽ ۷۴۴ ۽ ۷۴۵ ۽ ۷۴۶ ۽ ۷۴۷ ۽ ۷۴۸ ۽ ۷۴۹ ۽ ۷۵۰ ۽ ۷۵۱ ۽ ۷۵۲ ۽ ۷۵۳ ۽ ۷۵۴ ۽ ۷۵۵ ۽ ۷۵۶ ۽ ۷۵۷ ۽ ۷۵۸ ۽ ۷۵۹ ۽ ۷۶۰ ۽ ۷۶۱ ۽ ۷۶۲ ۽ ۷۶۳ ۽ ۷۶۴ ۽ ۷۶۵ ۽ ۷۶۶ ۽ ۷۶۷ ۽ ۷۶۸ ۽ ۷۶۹ ۽ ۷۷۰ ۽ ۷۷۱ ۽ ۷۷۲ ۽ ۷۷۳ ۽ ۷۷۴ ۽ ۷۷۵ ۽ ۷۷۶ ۽ ۷۷۷ ۽ ۷۷۸ ۽ ۷۷۹ ۽ ۷۸۰ ۽ ۷۸۱ ۽ ۷۸۲ ۽ ۷۸۳ ۽ ۷۸۴ ۽ ۷۸۵ ۽ ۷۸۶ ۽ ۷۸۷ ۽ ۷۸۸ ۽ ۷۸۹ ۽ ۷۹۰ ۽ ۷۹۱ ۽ ۷۹۲ ۽ ۷۹۳ ۽ ۷۹۴ ۽ ۷۹۵ ۽ ۷۹۶ ۽ ۷۹۷ ۽ ۷۹۸ ۽ ۷۹۹ ۽ ۸۰۰ ۽ ۸۰۱ ۽ ۸۰۲ ۽ ۸۰۳ ۽ ۸۰۴ ۽ ۸۰۵ ۽ ۸۰۶ ۽ ۸۰۷ ۽ ۸۰۸ ۽ ۸۰۹ ۽ ۸۱۰ ۽ ۸۱۱ ۽ ۸۱۲ ۽ ۸۱۳ ۽ ۸۱۴ ۽ ۸۱۵ ۽ ۸۱۶ ۽ ۸۱۷ ۽ ۸۱۸ ۽ ۸۱۹ ۽ ۸۲۰ ۽ ۸۲۱ ۽ ۸۲۲ ۽ ۸۲۳ ۽ ۸۲۴ ۽ ۸۲۵ ۽ ۸۲۶ ۽ ۸۲۷ ۽ ۸۲۸ ۽ ۸۲۹ ۽ ۸۳۰ ۽ ۸۳۱ ۽ ۸۳۲ ۽ ۸۳۳ ۽ ۸۳۴ ۽ ۸۳۵ ۽ ۸۳۶ ۽ ۸۳۷ ۽ ۸۳۸ ۽ ۸۳۹ ۽ ۸۴۰ ۽ ۸۴۱ ۽ ۸۴۲ ۽ ۸۴۳ ۽ ۸۴۴ ۽ ۸۴۵ ۽ ۸۴۶ ۽ ۸۴۷ ۽ ۸۴۸ ۽ ۸۴۹ ۽ ۸۵۰ ۽ ۸۵۱ ۽ ۸۵۲ ۽ ۸۵۳ ۽ ۸۵۴ ۽ ۸۵۵ ۽ ۸۵۶ ۽ ۸۵۷ ۽ ۸۵۸ ۽ ۸۵۹ ۽ ۸۶۰ ۽ ۸۶۱ ۽ ۸۶۲ ۽ ۸۶۳ ۽ ۸۶۴ ۽ ۸۶۵ ۽ ۸۶۶ ۽ ۸۶۷ ۽ ۸۶۸ ۽ ۸۶۹ ۽ ۸۷۰ ۽ ۸۷۱ ۽ ۸۷۲ ۽ ۸۷۳ ۽ ۸۷۴ ۽ ۸۷۵ ۽ ۸۷۶ ۽ ۸۷۷ ۽ ۸۷۸ ۽ ۸۷۹ ۽ ۸۸۰ ۽ ۸۸۱ ۽ ۸۸۲ ۽ ۸۸۳ ۽ ۸۸۴ ۽ ۸۸۵ ۽ ۸۸۶ ۽ ۸۸۷ ۽ ۸۸۸ ۽ ۸۸۹ ۽ ۸۹۰ ۽ ۸۹۱ ۽ ۸۹۲ ۽ ۸۹۳ ۽ ۸۹۴ ۽ ۸۹۵ ۽ ۸۹۶ ۽ ۸۹۷ ۽ ۸۹۸ ۽ ۸۹۹ ۽ ۹۰۰ ۽ ۹۰۱ ۽ ۹۰۲ ۽ ۹۰۳ ۽ ۹۰۴ ۽ ۹۰۵ ۽ ۹۰۶ ۽ ۹۰۷ ۽ ۹۰۸ ۽ ۹۰۹ ۽ ۹۱۰ ۽ ۹۱۱ ۽ ۹۱۲ ۽ ۹۱۳ ۽ ۹۱۴ ۽ ۹۱۵ ۽ ۹۱۶ ۽ ۹۱۷ ۽ ۹۱۸ ۽ ۹۱۹ ۽ ۹۲۰ ۽ ۹۲۱ ۽ ۹۲۲ ۽ ۹۲۳ ۽ ۹۲۴ ۽ ۹۲۵ ۽ ۹۲۶ ۽ ۹۲۷ ۽ ۹۲۸ ۽ ۹۲۹ ۽ ۹۳۰ ۽ ۹۳۱ ۽ ۹۳۲ ۽ ۹۳۳ ۽ ۹۳۴ ۽ ۹۳۵ ۽ ۹۳۶ ۽ ۹۳۷ ۽ ۹۳۸ ۽ ۹۳۹ ۽ ۹۴۰ ۽ ۹۴۱ ۽ ۹۴۲ ۽ ۹۴۳ ۽ ۹۴۴ ۽ ۹۴۵ ۽ ۹۴۶ ۽ ۹۴۷ ۽ ۹۴۸ ۽ ۹۴۹ ۽ ۹۵۰ ۽ ۹۵۱ ۽ ۹۵۲ ۽ ۹۵۳ ۽ ۹۵۴ ۽ ۹۵۵ ۽ ۹۵۶ ۽ ۹۵۷ ۽ ۹۵۸ ۽ ۹۵۹ ۽ ۹۶۰ ۽ ۹۶۱ ۽ ۹۶۲ ۽ ۹۶۳ ۽ ۹۶۴ ۽ ۹۶۵ ۽ ۹۶۶ ۽ ۹۶۷ ۽ ۹۶۸ ۽ ۹۶۹ ۽ ۹۷۰ ۽ ۹۷۱ ۽ ۹۷۲ ۽ ۹۷۳ ۽ ۹۷۴ ۽ ۹۷۵ ۽ ۹۷۶ ۽ ۹۷۷ ۽ ۹۷۸ ۽ ۹۷۹ ۽ ۹۸۰ ۽ ۹۸۱ ۽ ۹۸۲ ۽ ۹۸۳ ۽ ۹۸۴ ۽ ۹۸۵ ۽ ۹۸۶ ۽ ۹۸۷ ۽ ۹۸۸ ۽ ۹۸۹ ۽ ۹۹۰ ۽ ۹۹۱ ۽ ۹۹۲ ۽ ۹۹۳ ۽ ۹۹۴ ۽ ۹۹۵ ۽ ۹۹۶ ۽ ۹۹۷ ۽ ۹۹۸ ۽ ۹۹۹ ۽ ۱۰۰۰ ۽ ۱۰۰۱ ۽ ۱۰۰۲ ۽ ۱۰۰۳ ۽ ۱۰۰۴ ۽ ۱۰۰۵ ۽ ۱۰۰۶ ۽ ۱۰۰۷ ۽ ۱۰۰۸ ۽ ۱۰۰۹ ۽ ۱۰۱۰ ۽ ۱۰۱۱ ۽ ۱۰۱۲ ۽ ۱۰۱۳ ۽ ۱۰۱۴ ۽ ۱۰۱۵ ۽ ۱۰۱۶ ۽ ۱۰۱۷ ۽ ۱۰۱۸ ۽ ۱۰۱۹ ۽ ۱۰۲۰ ۽ ۱۰۲۱ ۽ ۱۰۲۲ ۽ ۱۰۲۳ ۽ ۱۰۲۴ ۽ ۱۰۲۵ ۽ ۱۰۲۶ ۽ ۱۰۲۷ ۽ ۱۰۲۸ ۽ ۱۰۲۹ ۽ ۱۰۳۰ ۽ ۱۰۳۱ ۽ ۱۰۳۲ ۽ ۱۰۳۳ ۽ ۱۰۳۴ ۽ ۱۰۳۵ ۽ ۱۰۳۶ ۽ ۱۰۳۷ ۽ ۱۰۳۸ ۽ ۱۰۳۹ ۽ ۱۰۴۰ ۽ ۱۰۴۱ ۽ ۱۰۴۲ ۽ ۱۰۴۳ ۽ ۱۰۴۴ ۽ ۱۰۴۵ ۽ ۱۰۴۶ ۽ ۱۰۴۷ ۽ ۱۰۴۸ ۽ ۱۰۴۹ ۽ ۱۰۵۰ ۽ ۱۰۵۱ ۽ ۱۰۵۲ ۽ ۱۰۵۳ ۽ ۱۰۵۴ ۽ ۱۰۵۵ ۽ ۱۰۵۶ ۽ ۱۰۵۷ ۽ ۱۰۵۸ ۽ ۱۰۵۹ ۽ ۱۰۶۰ ۽ ۱۰۶۱ ۽ ۱۰۶۲ ۽ ۱۰۶۳ ۽ ۱۰۶۴ ۽ ۱۰۶۵ ۽ ۱۰۶۶ ۽ ۱۰۶۷ ۽ ۱۰۶۸ ۽ ۱۰۶۹ ۽ ۱۰۷۰ ۽ ۱۰۷۱ ۽ ۱۰۷۲ ۽ ۱۰۷۳ ۽ ۱۰۷۴ ۽ ۱۰۷۵ ۽ ۱۰۷۶ ۽ ۱۰۷۷ ۽ ۱۰۷۸ ۽ ۱۰۷۹ ۽ ۱۰۸۰ ۽ ۱۰۸۱ ۽ ۱۰۸۲ ۽ ۱۰۸۳ ۽ ۱۰۸۴ ۽ ۱۰۸۵ ۽ ۱۰۸۶ ۽ ۱۰۸۷ ۽ ۱۰۸۸ ۽ ۱۰۸۹ ۽ ۱۰۹۰ ۽ ۱۰۹۱ ۽ ۱۰۹۲ ۽ ۱۰۹۳ ۽ ۱۰۹۴ ۽ ۱۰۹۵ ۽ ۱۰۹۶ ۽ ۱۰۹۷ ۽ ۱۰۹۸ ۽ ۱۰۹۹ ۽ ۱۱۰۰ ۽ ۱۱۰۱ ۽ ۱۱۰۲ ۽ ۱۱۰۳ ۽ ۱۱۰۴ ۽ ۱۱۰۵ ۽ ۱۱۰۶ ۽ ۱۱۰۷ ۽ ۱۱۰۸ ۽ ۱۱۰۹ ۽ ۱۱۱۰ ۽ ۱۱۱۱ ۽ ۱۱۱۲ ۽ ۱۱۱۳ ۽ ۱۱۱۴ ۽ ۱۱۱۵ ۽ ۱۱۱۶ ۽ ۱۱۱۷ ۽ ۱۱۱۸ ۽ ۱۱۱۹ ۽ ۱۱۲۰ ۽ ۱۱۲۱ ۽ ۱۱۲۲ ۽ ۱۱۲۳ ۽ ۱۱۲۴ ۽ ۱۱۲۵ ۽ ۱۱۲۶ ۽ ۱۱۲۷ ۽ ۱۱۲۸ ۽ ۱۱۲۹ ۽ ۱۱۳۰ ۽ ۱۱۳۱ ۽ ۱۱۳۲ ۽ ۱۱۳۳ ۽ ۱۱۳۴ ۽ ۱۱۳۵ ۽ ۱۱۳۶ ۽ ۱۱۳۷ ۽ ۱۱۳۸ ۽ ۱۱۳۹ ۽ ۱۱۴۰ ۽ ۱۱۴۱ ۽ ۱۱۴۲ ۽ ۱۱۴۳ ۽ ۱۱۴۴ ۽ ۱۱۴۵ ۽ ۱۱۴۶ ۽ ۱۱۴۷ ۽ ۱۱۴۸ ۽ ۱۱۴۹ ۽ ۱۱۵۰ ۽ ۱۱۵۱ ۽ ۱۱۵۲ ۽ ۱۱۵۳ ۽ ۱۱۵۴ ۽ ۱۱۵۵ ۽ ۱۱۵۶ ۽ ۱۱۵۷ ۽ ۱۱۵۸ ۽ ۱۱۵۹ ۽ ۱۱۶۰ ۽ ۱۱۶۱ ۽ ۱۱۶۲ ۽ ۱۱۶۳ ۽ ۱۱۶۴ ۽ ۱۱۶۵ ۽ ۱۱۶۶ ۽ ۱۱۶۷ ۽ ۱۱۶۸ ۽ ۱۱۶۹ ۽ ۱۱۷۰ ۽ ۱۱۷۱ ۽ ۱۱۷۲ ۽ ۱۱۷۳ ۽ ۱۱۷۴ ۽ ۱۱۷۵ ۽ ۱۱۷۶ ۽ ۱۱۷۷ ۽ ۱۱۷۸ ۽ ۱۱۷۹ ۽ ۱۱۸۰ ۽ ۱۱۸۱ ۽ ۱۱۸۲ ۽ ۱۱۸۳ ۽ ۱۱۸۴ ۽ ۱۱۸۵ ۽ ۱۱۸۶ ۽ ۱۱۸۷ ۽ ۱۱۸۸ ۽ ۱۱۸۹ ۽ ۱۱۹۰ ۽ ۱۱۹۱ ۽ ۱۱۹۲ ۽ ۱۱۹۳ ۽ ۱۱۹۴ ۽ ۱۱۹۵ ۽ ۱۱۹۶ ۽ ۱۱۹۷ ۽ ۱۱۹۸ ۽ ۱۱۹۹ ۽ ۱۲۰۰ ۽ ۱۲۰۱ ۽ ۱۲۰۲ ۽ ۱۲۰۳ ۽ ۱۲۰۴ ۽ ۱۲۰۵ ۽ ۱۲۰۶ ۽ ۱۲۰۷

۲۴ ايد بيضا ۷ عصا. ۲۵ حضرت
 موسى عليه السلام ۲۶ يعني ايمان کان
 منهن موثر يو. ۲۷ فساد انگيزي جي.
 ۲۸ يعني جادوگرن کي ۷ پنهنجن لشڪرن کي.
 ۲۹ يعني منهنجي مٿان ڪو رب ناهي.
 ۳۰ دنيا ۾ پرڻا ٿيڻس ۷ آخرت ۾ دوزخ
 ۾ داخل فرمائيندس. ۳۱ الله عزوجل
 کان. هن کان پوءِ بحث جي انڪار ۾ ڪي
 عتاب فرمايو ويو ٿو. ۳۲ توهان
 جي مرڻ کان پوءِ. ۳۳ تنهنجي کان
 مراد. ۳۴ ايئن جوان ۾ ڪٿي ڪو
 خلل نه آهي. ۳۵ سج جي نور کي
 ظاهر فرمائي ڪري. ۳۶ جيڪا
 آسمان کان ٿي پيدا فرمائي رهي
 هي مگر پڪيڙي ۾ ڌوئي هئي. ۳۷
 چشما جاري فرمائي ڪري. ۳۸
 جنهن کي ڄاڻند اڳ ۾ ٿا. ۳۹ سامري
 زمين تي ته جيئن ان کي سڪونت
 هجي. ۴۰ تنگ يعني بي قوت ٿيندي.
 جنهن ۾ مسئل اشاريا ويندا.
 ۴۱ دنيا ۾ بربري يا چڱي. ۴۲ ۷
 سموري خلق ان کي ڏسندي. ۴۳ حد
 کان لنگهڻ ۷ ڪفر اختيار ڪيو.
 ۴۴ آخرت تي ۷ شهوتن جو تابع ٿيڻ
 ۷۵ ۷ ان ڄاتو ته کيس قيامت جي دينهن
 پنهنجي رب جي حضور ۾ حساب لاءِ حاضر
 ٿيڻ آهي. ۴۶ حرام شين جي
 ۴۷ اي محراب سيد عالم صلي الله
 تعاليٰ عليه واله وه لهر ايمڪي جا
 ڪافر. ۴۸ ۷ ان جي وقت ۾ اُن سان
 ڄامطلب ۷ غرضو ؟

۱۰۴
۳

قَالَ الْاَيَةُ الْكُبْرَى ۱۰۴ فَكُذِّبَ ۱۰۵ وَعُطِيَ ۱۰۶ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعَى ۱۰۷
 پوءِ مٿس ان کي تمام وڏي نشاني ڏيکاري وئي ۷ ان کي ان ڪو ڪو ڇڏيائين ۷ ۱۰۴ نافرماني ڪيائين پوءِ پٺي ڏٺائين ۷ ۱۰۵ پنهنجي ڪوشش ۾
 فَحَسْرَتُنَّ اَدَّى ۱۰۸ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمْ اَلْعَلَى ۱۰۹ فَاخْذَهُ اللهُ نَكَالَ ۱۱۰
 لڳو ۷ ۱۰۸ مائهن کي گڏ ڪيائين. ۱۰۹ پوءِ سڌيائين پوءِ ڄاين تاهان جوسيئي کان اڳڙا آهي پوءِ الله ان کي دنيا ۷
 الْاُخْرَةَ ۱۱۱ وَالْاُولَى ۱۱۲ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَّحْشَى ۱۱۳ اَنْتُمْ ۱۱۴
 آخرت ۾ بهي جي عذاب ۾ پڪو ٿو ۷ بيشڪ ان آهي انهي شخص جي واسطي جيڪو ڊڄي ۷ توهان جي سمجھ
 اَسَدٌ خَلَقًا اَمَ السَّمَاءِ ۱۱۵ بِنَهَا ۱۱۶ رَفَعَ سَمَكُهَا فَسَوَّاهَا ۱۱۷ وَاَعْطَشَ ۱۱۸
 جي مطابق توهان جو پيدا ڪيو ۷ ۱۱۵ ڏکيا آسمان جو جنهن کي الله ٺاهين ان جي حيث اُچي ڪيائين ۷ ۱۱۶ پوءِ ان کي نيڪ ڪيائين ۷
 لَيْلُهَا ۱۱۹ وَاُخْرِجَ ضَمَحُهَا ۱۲۰ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحَاهَا ۱۲۱ اُخْرِجَ ۱۲۲
 ان جي رات ۾ ان ٺاهي واري ڪيائين ۷ ان جي روشني ۾ ڪيائين ۷ ۱۲۰ ۷ ان کان پوءِ زمين پڪيڙي يا سڙي ۷ ۱۲۱
 مِنْهَا مَاءٌ ۱۲۳ وَمَرْعَاهَا ۱۲۴ وَالْجِبَالَ اَرْسَلْنَا ۱۲۵ مَتَاعًا لَّكُمْ ۱۲۶
 ان مان وڌيڪ ان جو پاڻي ۷ گاهه ڪڍيائين ۷ ۱۲۳ ۷ پهاڙن کي جهليائين ۷ ۱۲۴ توهان جي ۾ توهان جي پايڻ
 وَلَا نَعْمًا لَّكُمْ ۱۲۷ فَاِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ ۱۲۸ الْكُبْرَى ۱۲۹ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ۱۳۰
 جي ناندي جي واسطي. پوءِ جڏهن ايندي اها عام سڀ کان وڏي مصيبت وڌيڪ ان تي تنهن انسان يا ڪندو
 الْاِنْسَانُ مَا سَعَى ۱۳۱ وَبَرَزَتْ الْجَحِيْمُ لِمَن يَّزَى ۱۳۲ فَاقَامَنَّ ۱۳۳
 جا ڪوشش ڪئي هئائين ۷ ۱۳۱ ۷ جهنم کي ظاهر ڪيو ۷ ۱۳۲ ۷ ۱۳۳ پوءِ جنهن سرڪشي ڪئي ۷
 طَغَى ۱۳۴ وَاَثَرَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۱۳۵ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاوِي ۱۳۶
 ۷ دنيا جي زندگي کي ترجيح ڏنائين ۷ ۱۳۴ پوءِ بيشڪ جهنم ئي ان جو تڪاڙو آهي. ۷ جيڪو پنهنجي رب جي
 اَمَّا مَن خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ ۱۳۷ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۱۳۸ فَاِنَّ
 حضور ۾ ڪو کان ڊڄي ۷ ۱۳۷ ۷ ۱۳۸ ۷ ۱۳۹ ۷ ۱۴۰ ۷ ۱۴۱ ۷ ۱۴۲ ۷ ۱۴۳ ۷ ۱۴۴ ۷ ۱۴۵ ۷ ۱۴۶ ۷ ۱۴۷ ۷ ۱۴۸ ۷ ۱۴۹ ۷ ۱۵۰ ۷ ۱۵۱ ۷ ۱۵۲ ۷ ۱۵۳ ۷ ۱۵۴ ۷ ۱۵۵ ۷ ۱۵۶ ۷ ۱۵۷ ۷ ۱۵۸ ۷ ۱۵۹ ۷ ۱۶۰ ۷ ۱۶۱ ۷ ۱۶۲ ۷ ۱۶۳ ۷ ۱۶۴ ۷ ۱۶۵ ۷ ۱۶۶ ۷ ۱۶۷ ۷ ۱۶۸ ۷ ۱۶۹ ۷ ۱۷۰ ۷ ۱۷۱ ۷ ۱۷۲ ۷ ۱۷۳ ۷ ۱۷۴ ۷ ۱۷۵ ۷ ۱۷۶ ۷ ۱۷۷ ۷ ۱۷۸ ۷ ۱۷۹ ۷ ۱۸۰ ۷ ۱۸۱ ۷ ۱۸۲ ۷ ۱۸۳ ۷ ۱۸۴ ۷ ۱۸۵ ۷ ۱۸۶ ۷ ۱۸۷ ۷ ۱۸۸ ۷ ۱۸۹ ۷ ۱۹۰ ۷ ۱۹۱ ۷ ۱۹۲ ۷ ۱۹۳ ۷ ۱۹۴ ۷ ۱۹۵ ۷ ۱۹۶ ۷ ۱۹۷ ۷ ۱۹۸ ۷ ۱۹۹ ۷ ۲۰۰ ۷ ۲۰۱ ۷ ۲۰۲ ۷ ۲۰۳ ۷ ۲۰۴ ۷ ۲۰۵ ۷ ۲۰۶ ۷ ۲۰۷ ۷ ۲۰۸ ۷ ۲۰۹ ۷ ۲۱۰ ۷ ۲۱۱ ۷ ۲۱۲ ۷ ۲۱۳ ۷ ۲۱۴ ۷ ۲۱۵ ۷ ۲۱۶ ۷ ۲۱۷ ۷ ۲۱۸ ۷ ۲۱۹ ۷ ۲۲۰ ۷ ۲۲۱ ۷ ۲۲۲ ۷ ۲۲۳ ۷ ۲۲۴ ۷ ۲۲۵ ۷ ۲۲۶ ۷ ۲۲۷ ۷ ۲۲۸ ۷ ۲۲۹ ۷ ۲۳۰ ۷ ۲۳۱ ۷ ۲۳۲ ۷ ۲۳۳ ۷ ۲۳۴ ۷ ۲۳۵ ۷ ۲۳۶ ۷ ۲۳۷ ۷ ۲۳۸ ۷ ۲۳۹ ۷ ۲۴۰ ۷ ۲۴۱ ۷ ۲۴۲ ۷ ۲۴۳ ۷ ۲۴۴ ۷ ۲۴۵ ۷ ۲۴۶ ۷ ۲۴۷ ۷ ۲۴۸ ۷ ۲۴۹ ۷ ۲۵۰ ۷ ۲۵۱ ۷ ۲۵۲ ۷ ۲۵۳ ۷ ۲۵۴ ۷ ۲۵۵ ۷ ۲۵۶ ۷ ۲۵۷ ۷ ۲۵۸ ۷ ۲۵۹ ۷ ۲۶۰ ۷ ۲۶۱ ۷ ۲۶۲ ۷ ۲۶۳ ۷ ۲۶۴ ۷ ۲۶۵ ۷ ۲۶۶ ۷ ۲۶۷ ۷ ۲۶۸ ۷ ۲۶۹ ۷ ۲۷۰ ۷ ۲۷۱ ۷ ۲۷۲ ۷ ۲۷۳ ۷ ۲۷۴ ۷ ۲۷۵ ۷ ۲۷۶ ۷ ۲۷۷ ۷ ۲۷۸ ۷ ۲۷۹ ۷ ۲۸۰ ۷ ۲۸۱ ۷ ۲۸۲ ۷ ۲۸۳ ۷ ۲۸۴ ۷ ۲۸۵ ۷ ۲۸۶ ۷ ۲۸۷ ۷ ۲۸۸ ۷ ۲۸۹ ۷ ۲۹۰ ۷ ۲۹۱ ۷ ۲۹۲ ۷ ۲۹۳ ۷ ۲۹۴ ۷ ۲۹۵ ۷ ۲۹۶ ۷ ۲۹۷ ۷ ۲۹۸ ۷ ۲۹۹ ۷ ۳۰۰ ۷ ۳۰۱ ۷ ۳۰۲ ۷ ۳۰۳ ۷ ۳۰۴ ۷ ۳۰۵ ۷ ۳۰۶ ۷ ۳۰۷ ۷ ۳۰۸ ۷ ۳۰۹ ۷ ۳۱۰ ۷ ۳۱۱ ۷ ۳۱۲ ۷ ۳۱۳ ۷ ۳۱۴ ۷ ۳۱۵ ۷ ۳۱۶ ۷ ۳۱۷ ۷ ۳۱۸ ۷ ۳۱۹ ۷ ۳۲۰ ۷ ۳۲۱ ۷ ۳۲۲ ۷ ۳۲۳ ۷ ۳۲۴ ۷ ۳۲۵ ۷ ۳۲۶ ۷ ۳۲۷ ۷ ۳۲۸ ۷ ۳۲۹ ۷ ۳۳۰ ۷ ۳۳۱ ۷ ۳۳۲ ۷ ۳۳۳ ۷ ۳۳۴ ۷ ۳۳۵ ۷ ۳۳۶ ۷ ۳۳۷ ۷ ۳۳۸ ۷ ۳۳۹ ۷ ۳۴۰ ۷ ۳۴۱ ۷ ۳۴۲ ۷ ۳۴۳ ۷ ۳۴۴ ۷ ۳۴۵ ۷ ۳۴۶ ۷ ۳۴۷ ۷ ۳۴۸ ۷ ۳۴۹ ۷ ۳۵۰ ۷ ۳۵۱ ۷ ۳۵۲ ۷ ۳۵۳ ۷ ۳۵۴ ۷ ۳۵۵ ۷ ۳۵۶ ۷ ۳۵۷ ۷ ۳۵۸ ۷ ۳۵۹ ۷ ۳۶۰ ۷ ۳۶۱ ۷ ۳۶۲ ۷ ۳۶۳ ۷ ۳۶۴ ۷ ۳۶۵ ۷ ۳۶۶ ۷ ۳۶۷ ۷ ۳۶۸ ۷ ۳۶۹ ۷ ۳۷۰ ۷ ۳۷۱ ۷ ۳۷۲ ۷ ۳۷۳ ۷ ۳۷۴ ۷ ۳۷۵ ۷ ۳۷۶ ۷ ۳۷۷ ۷ ۳۷۸ ۷ ۳۷۹ ۷ ۳۸۰ ۷ ۳۸۱ ۷ ۳۸۲ ۷ ۳۸۳ ۷ ۳۸۴ ۷ ۳۸۵ ۷ ۳۸۶ ۷ ۳۸۷ ۷ ۳۸۸ ۷ ۳۸۹ ۷ ۳۹۰ ۷ ۳۹۱ ۷ ۳۹۲ ۷ ۳۹۳ ۷ ۳۹۴ ۷ ۳۹۵ ۷ ۳۹۶ ۷ ۳۹۷ ۷ ۳۹۸ ۷ ۳۹۹ ۷ ۴۰۰ ۷ ۴۰۱ ۷ ۴۰۲ ۷ ۴۰۳ ۷ ۴۰۴ ۷ ۴۰۵ ۷ ۴۰۶ ۷ ۴۰۷ ۷ ۴۰۸ ۷ ۴۰۹ ۷ ۴۱۰ ۷ ۴۱۱ ۷ ۴۱۲ ۷ ۴۱۳ ۷ ۴۱۴ ۷ ۴۱۵ ۷ ۴۱۶ ۷ ۴۱۷ ۷ ۴۱۸ ۷ ۴۱۹ ۷ ۴۲۰ ۷ ۴۲۱ ۷ ۴۲۲ ۷ ۴۲۳ ۷ ۴۲۴ ۷ ۴۲۵ ۷ ۴۲۶ ۷ ۴۲۷ ۷ ۴۲۸ ۷ ۴۲۹ ۷ ۴۳۰ ۷ ۴۳۱ ۷ ۴۳۲ ۷ ۴۳۳ ۷ ۴۳۴ ۷ ۴۳۵ ۷ ۴۳۶ ۷ ۴۳۷ ۷ ۴۳۸ ۷ ۴۳۹ ۷ ۴۴۰ ۷ ۴۴۱ ۷ ۴۴۲ ۷ ۴۴۳ ۷ ۴۴۴ ۷ ۴۴۵ ۷ ۴۴۶ ۷ ۴۴۷ ۷ ۴۴۸ ۷ ۴۴۹ ۷ ۴۵۰ ۷ ۴۵۱ ۷ ۴۵۲ ۷ ۴۵۳ ۷ ۴۵۴ ۷ ۴۵۵ ۷ ۴۵۶ ۷ ۴۵۷ ۷ ۴۵۸ ۷ ۴۵۹ ۷ ۴۶۰ ۷ ۴۶۱ ۷ ۴۶۲ ۷ ۴۶۳ ۷ ۴۶۴ ۷ ۴۶۵ ۷ ۴۶۶ ۷ ۴۶۷ ۷ ۴۶۸ ۷ ۴۶۹ ۷ ۴۷۰ ۷ ۴۷۱ ۷ ۴۷۲ ۷ ۴۷۳ ۷ ۴۷۴ ۷ ۴۷۵ ۷ ۴۷۶ ۷ ۴۷۷ ۷ ۴۷۸ ۷ ۴۷۹ ۷ ۴۸۰ ۷ ۴۸۱ ۷ ۴۸۲ ۷ ۴۸۳ ۷ ۴۸۴ ۷ ۴۸۵ ۷ ۴۸۶ ۷ ۴۸۷ ۷ ۴۸۸ ۷ ۴۸۹ ۷ ۴۹۰ ۷ ۴۹۱ ۷ ۴۹۲ ۷ ۴۹۳ ۷ ۴۹۴ ۷ ۴۹۵ ۷ ۴۹۶ ۷ ۴۹۷ ۷ ۴۹۸ ۷ ۴۹۹ ۷ ۵۰۰ ۷ ۵۰۱ ۷ ۵۰۲ ۷ ۵۰۳ ۷ ۵۰۴ ۷ ۵۰۵ ۷ ۵۰۶ ۷ ۵۰۷ ۷ ۵۰۸ ۷ ۵۰۹ ۷ ۵۱۰ ۷ ۵۱۱ ۷ ۵۱۲ ۷ ۵۱۳ ۷ ۵۱۴ ۷ ۵۱۵ ۷ ۵۱۶ ۷ ۵۱۷ ۷ ۵۱۸ ۷ ۵۱۹ ۷ ۵۲۰ ۷ ۵۲۱ ۷ ۵۲۲ ۷ ۵۲۳ ۷ ۵۲۴ ۷ ۵۲۵ ۷ ۵۲۶ ۷ ۵۲۷ ۷ ۵۲۸ ۷ ۵۲۹ ۷ ۵۳۰ ۷ ۵۳۱ ۷ ۵۳۲ ۷ ۵۳۳ ۷ ۵۳۴ ۷ ۵۳۵ ۷ ۵۳۶ ۷ ۵۳۷ ۷ ۵۳۸ ۷ ۵۳۹ ۷ ۵۴۰ ۷ ۵۴۱ ۷ ۵۴۲ ۷ ۵۴۳ ۷ ۵۴۴ ۷ ۵۴۵ ۷ ۵۴۶ ۷ ۵۴۷ ۷ ۵۴۸ ۷ ۵۴۹ ۷ ۵۵۰ ۷ ۵۵۱ ۷ ۵۵۲ ۷ ۵۵۳ ۷ ۵۵۴ ۷ ۵۵۵ ۷ ۵۵۶ ۷ ۵۵۷ ۷ ۵۵۸ ۷ ۵۵۹ ۷ ۵۶۰ ۷ ۵۶۱ ۷ ۵۶۲ ۷ ۵۶۳ ۷ ۵۶۴ ۷ ۵۶۵ ۷ ۵۶۶ ۷ ۵۶۷ ۷ ۵۶۸ ۷ ۵۶۹ ۷ ۵۷۰ ۷ ۵۷۱ ۷ ۵۷۲ ۷ ۵۷۳ ۷ ۵۷۴ ۷ ۵۷۵ ۷ ۵۷۶ ۷ ۵۷۷ ۷ ۵۷۸ ۷ ۵۷۹ ۷ ۵۸۰ ۷ ۵۸۱ ۷ ۵۸۲ ۷ ۵۸۳ ۷ ۵۸۴ ۷ ۵۸۵ ۷ ۵۸۶ ۷ ۵۸۷ ۷ ۵۸۸ ۷ ۵۸۹ ۷ ۵۹۰ ۷ ۵۹۱ ۷ ۵۹۲ ۷ ۵۹۳ ۷ ۵۹۴ ۷ ۵۹۵ ۷ ۵۹۶ ۷ ۵۹۷ ۷ ۵۹۸ ۷ ۵۹۹ ۷ ۶۰۰ ۷ ۶۰۱ ۷ ۶۰۲ ۷ ۶۰۳ ۷ ۶۰۴ ۷ ۶۰۵ ۷ ۶۰۶ ۷ ۶۰۷ ۷ ۶۰۸ ۷ ۶۰۹ ۷ ۶۱۰ ۷ ۶۱۱ ۷ ۶۱۲ ۷ ۶۱۳ ۷ ۶۱۴ ۷ ۶۱۵ ۷ ۶۱۶ ۷ ۶۱۷ ۷ ۶۱۸ ۷ ۶۱۹ ۷ ۶۲۰ ۷ ۶۲۱ ۷ ۶۲۲ ۷ ۶۲۳ ۷ ۶۲۴ ۷ ۶۲۵ ۷ ۶۲۶ ۷ ۶۲۷ ۷ ۶۲۸ ۷ ۶۲۹ ۷ ۶۳۰ ۷ ۶۳۱ ۷ ۶۳۲ ۷ ۶۳۳ ۷ ۶۳۴ ۷ ۶۳۵ ۷ ۶۳۶ ۷ ۶۳۷ ۷ ۶۳۸ ۷ ۶۳۹ ۷ ۶۴۰ ۷ ۶۴۱ ۷ ۶۴۲ ۷ ۶۴۳ ۷ ۶۴۴ ۷ ۶۴۵ ۷ ۶۴۶ ۷ ۶۴۷ ۷ ۶۴۸ ۷ ۶۴۹ ۷ ۶۵۰ ۷ ۶۵۱ ۷ ۶۵۲ ۷ ۶۵۳ ۷ ۶۵۴ ۷ ۶۵۵ ۷ ۶۵۶ ۷ ۶۵۷ ۷ ۶۵۸ ۷ ۶۵۹ ۷ ۶۶۰ ۷ ۶۶۱ ۷ ۶۶۲ ۷ ۶۶۳ ۷ ۶۶۴ ۷ ۶۶۵ ۷ ۶۶۶ ۷ ۶۶۷ ۷ ۶۶۸ ۷ ۶۶۹ ۷ ۶۷۰ ۷ ۶۷۱ ۷ ۶۷۲ ۷ ۶۷۳ ۷ ۶۷۴ ۷ ۶۷۵ ۷ ۶۷۶ ۷ ۶۷۷ ۷ ۶۷۸ ۷ ۶۷۹ ۷ ۶۸۰ ۷ ۶۸۱ ۷ ۶۸۲ ۷ ۶۸۳ ۷ ۶۸۴ ۷ ۶۸۵ ۷ ۶۸۶ ۷ ۶۸۷ ۷ ۶۸۸ ۷ ۶۸۹ ۷ ۶۹۰ ۷ ۶۹۱ ۷ ۶۹۲ ۷ ۶۹۳ ۷ ۶۹۴ ۷ ۶۹۵ ۷ ۶۹۶ ۷ ۶۹۷ ۷ ۶۹۸ ۷ ۶۹۹ ۷ ۷۰۰ ۷ ۷۰۱ ۷ ۷۰۲ ۷ ۷۰۳ ۷ ۷۰۴ ۷ ۷۰۵ ۷ ۷۰۶ ۷ ۷۰۷ ۷ ۷۰۸ ۷ ۷۰۹ ۷ ۷۱۰ ۷ ۷۱۱ ۷ ۷۱۲ ۷ ۷۱۳ ۷ ۷۱۴ ۷ ۷۱۵ ۷ ۷۱۶ ۷ ۷۱۷ ۷ ۷۱۸ ۷ ۷۱۹ ۷ ۷۲۰ ۷ ۷۲۱ ۷ ۷۲۲ ۷ ۷۲۳ ۷ ۷۲۴ ۷ ۷۲۵ ۷ ۷۲۶ ۷ ۷۲۷ ۷ ۷۲۸ ۷ ۷۲۹ ۷ ۷۳۰ ۷ ۷۳۱ ۷ ۷۳۲ ۷ ۷۳۳ ۷ ۷۳۴ ۷ ۷۳۵ ۷ ۷۳۶ ۷ ۷۳۷ ۷ ۷۳۸ ۷ ۷۳۹ ۷ ۷۴۰ ۷ ۷۴۱ ۷ ۷۴۲ ۷ ۷۴۳ ۷ ۷۴۴ ۷ ۷۴۵ ۷ ۷۴۶ ۷ ۷۴۷ ۷ ۷۴۸ ۷ ۷۴۹ ۷ ۷۵۰ ۷ ۷۵۱ ۷ ۷۵۲ ۷ ۷۵۳ ۷ ۷۵۴ ۷ ۷۵۵ ۷ ۷۵۶ ۷ ۷۵۷ ۷ ۷۵۸ ۷ ۷۵۹ ۷ ۷۶۰ ۷ ۷۶۱ ۷ ۷۶۲ ۷ ۷۶۳ ۷ ۷۶۴ ۷ ۷۶۵ ۷ ۷۶۶ ۷ ۷۶۷ ۷ ۷۶۸ ۷ ۷۶۹ ۷ ۷۷۰ ۷ ۷۷۱ ۷ ۷۷۲ ۷ ۷۷۳ ۷ ۷۷۴ ۷ ۷۷۵ ۷ ۷۷۶ ۷ ۷۷۷ ۷ ۷۷۸ ۷ ۷۷۹ ۷ ۷۸۰ ۷ ۷۸۱ ۷ ۷۸۲ ۷ ۷۸۳ ۷ ۷۸۴ ۷ ۷۸۵ ۷ ۷۸۶ ۷ ۷۸۷ ۷ ۷۸۸ ۷ ۷۸۹ ۷ ۷۹۰ ۷ ۷۹۱ ۷ ۷۹۲ ۷ ۷۹۳ ۷ ۷۹۴ ۷ ۷۹۵ ۷ ۷۹۶ ۷ ۷۹۷ ۷ ۷۹۸ ۷ ۷۹۹ ۷ ۸۰۰ ۷ ۸۰۱ ۷ ۸۰۲ ۷ ۸۰۳ ۷ ۸۰۴ ۷ ۸۰۵ ۷ ۸۰۶ ۷ ۸۰۷ ۷ ۸۰۸ ۷ ۸۰۹ ۷ ۸۱۰ ۷ ۸۱۱ ۷ ۸۱۲ ۷ ۸۱۳ ۷ ۸۱۴ ۷ ۸۱۵ ۷ ۸۱۶ ۷ ۸۱۷ ۷ ۸۱۸ ۷ ۸۱۹ ۷ ۸۲۰ ۷ ۸۲۱ ۷ ۸۲۲ ۷ ۸۲۳ ۷ ۸۲۴ ۷ ۸۲۵ ۷ ۸۲۶ ۷ ۸۲۷ ۷ ۸۲۸ ۷ ۸۲۹ ۷ ۸۳۰ ۷ ۸۳۱ ۷ ۸۳۲ ۷ ۸۳۳ ۷ ۸۳۴ ۷ ۸۳۵ ۷ ۸۳۶ ۷ ۸۳۷ ۷ ۸۳۸ ۷ ۸۳۹ ۷ ۸۴۰ ۷ ۸۴۱ ۷ ۸۴۲ ۷ ۸۴۳ ۷ ۸۴۴ ۷ ۸۴۵ ۷ ۸۴۶ ۷ ۸۴۷ ۷ ۸۴۸ ۷ ۸۴۹ ۷ ۸۵۰ ۷ ۸۵۱ ۷ ۸۵۲ ۷ ۸۵۳ ۷ ۸۵۴ ۷ ۸۵۵ ۷ ۸۵۶ ۷ ۸۵۷ ۷ ۸۵۸ ۷ ۸۵۹ ۷ ۸۶۰ ۷ ۸۶۱ ۷ ۸۶۲ ۷ ۸۶۳ ۷ ۸۶۴ ۷ ۸۶۵ ۷ ۸۶۶ ۷ ۸۶۷ ۷ ۸۶۸ ۷ ۸۶۹ ۷ ۸۷۰ ۷ ۸۷۱ ۷ ۸۷۲ ۷ ۸۷۳ ۷ ۸۷۴ ۷ ۸۷۵ ۷ ۸۷۶ ۷ ۸۷۷ ۷ ۸۷۸ ۷ ۸۷۹ ۷ ۸۸۰ ۷ ۸۸۱ ۷ ۸۸۲ ۷ ۸۸۳ ۷ ۸۸۴ ۷ ۸۸۵ ۷ ۸۸۶ ۷ ۸۸۷ ۷ ۸۸۸ ۷ ۸۸۹ ۷ ۸۹۰ ۷ ۸۹۱ ۷ ۸۹۲ ۷ ۸۹۳ ۷ ۸۹۴ ۷ ۸۹۵ ۷ ۸۹۶ ۷ ۸۹۷ ۷ ۸۹۸ ۷ ۸۹۹ ۷ ۹۰۰ ۷ ۹۰۱ ۷ ۹۰۲ ۷ ۹۰۳ ۷ ۹۰۴ ۷ ۹۰۵ ۷ ۹۰۶ ۷ ۹۰۷ ۷ ۹۰۸ ۷ ۹۰۹ ۷ ۹۱۰ ۷ ۹۱۱ ۷ ۹۱۲ ۷ ۹۱۳ ۷ ۹۱۴ ۷ ۹۱۵ ۷ ۹۱۶ ۷ ۹۱۷ ۷ ۹۱۸ ۷ ۹۱۹ ۷ ۹۲۰ ۷ ۹۲۱ ۷ ۹۲۲ ۷ ۹۲۳ ۷ ۹۲۴ ۷ ۹۲۵ ۷ ۹۲۶ ۷ ۹۲۷ ۷ ۹۲۸ ۷ ۹۲۹ ۷ ۹۳۰ ۷ ۹۳۱ ۷ ۹۳۲ ۷ ۹۳۳ ۷ ۹۳۴ ۷ ۹۳۵ ۷ ۹۳۶ ۷ ۹۳۷ ۷ ۹۳۸ ۷ ۹۳۹ ۷ ۹۴۰ ۷ ۹۴۱ ۷ ۹۴۲ ۷ ۹۴۳ ۷ ۹۴۴ ۷ ۹۴۵ ۷ ۹۴۶ ۷ ۹۴۷ ۷ ۹۴۸ ۷ ۹۴۹ ۷ ۹۵۰ ۷ ۹۵۱ ۷ ۹۵۲ ۷ ۹۵۳ ۷ ۹۵۴ ۷ ۹۵۵ ۷ ۹۵۶ ۷ ۹۵۷ ۷ ۹۵۸ ۷ ۹۵۹ ۷ ۹۶۰ ۷ ۹۶۱ ۷ ۹۶۲ ۷ ۹۶۳ ۷ ۹۶۴ ۷ ۹۶۵ ۷ ۹۶۶ ۷ ۹۶۷ ۷ ۹۶۸ ۷ ۹۶۹ ۷ ۹۷۰ ۷ ۹۷۱ ۷ ۹۷۲ ۷ ۹۷۳ ۷ ۹۷۴ ۷ ۹۷۵ ۷ ۹۷۶ ۷ ۹۷۷ ۷ ۹۷۸ ۷ ۹۷۹ ۷ ۹۸۰ ۷ ۹۸۱ ۷ ۹۸۲ ۷ ۹۸۳ ۷ ۹۸۴ ۷ ۹۸۵ ۷ ۹۸۶ ۷ ۹۸۷ ۷ ۹۸۸ ۷ ۹۸۹ ۷ ۹۹۰ ۷ ۹۹۱ ۷ ۹۹۲ ۷ ۹۹۳ ۷ ۹۹۴ ۷ ۹۹۵ ۷ ۹۹۶ ۷ ۹۹۷ ۷ ۹۹۸ ۷ ۹۹۹ ۷ ۱۰۰۰

۲۷ ککران مان. ۲۵ يعني قيامت جي ڀي
تروڪ جو هو لڏڪ آڏان، جيڪو مخلوق کي پوڙو
ڪري ڇڏيندو. ۲۸ انهن مان ڪنهن جي طرف
نه واهجائيندو، پنهنجي ئي لنگل هوندي. قيامت
جو حال ۽ ان جي مصيبتن بيان فرمائڻ کان پوءِ
جود ڪرڻ واري جي ٿوڙا هي ۴۰ قسم آهن، نيڪ بخت
۽ بد بخت، جيڪي نيڪ بخت آهن، انهن حال
ارشد ٿئي ٿو. ۲۹ ايمان جي نور سان يارل جي
عبادت سان يا وضوءَ جي آڌار سان. ۳۰
الله تعاليٰ جي نعمت ڪري ۽ ان جي رضائي هن
کان پوءِ بد بختن جو حال بيان فرمايو جي ٿو
۳۱ دليل حال وحشت زده صورت ۲۰ ۲۱ ۲۲
۳۳ سورة ڪورٽ مڪي آهي، هن ۾ هر هڪ
رڪوع، ان تي هڪ آيتن، هڪ سو چار ڪلام پنج
سوقيه حرف آهن، حديث شريف ۾ آهي ته مڃين
سيد عالم صلي الله تعالى عليه واله وسلم جن فرمايو
جنهن کي پسند هجي ته قيامت جي ڏينهن کي ائين ڏسي
جنهن اهو نظريي آهي ته ان کي گهرجي ته سورة
اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ، سورة اِذَا السَّمَاءُ اِنْفَطَرَتْ
۽ سورة اِذَا السَّمَاءُ اُنشَقَّت ٿيڻي (ترمذي)،
۳۲ يعني سج جو نور ٽٽڻ تي وڃي. ۳۳ برهانگر
آسمان مان زمين تي ڪري پون ۽ ڪوتارو پنهنجي
جاء تي نه رهي. ۳۴ ۽ غبار ڏانڊو ڀرڻ ڏيڻ،
۳۵ جن جي حمل کي ڏهه مهينا گذري چڪا هجن
۽ ٻچي ڄڻ جو وقت ويجهو اچي ويو هجي. ۳۶ نه
انهن جو ڪو چارو ڀارو هجي، نه نگران، ان ڏينهن جي
دهشت جي اها صورت هجي ۽ ماڻهو پنهنجي حال
براهه ۾ مبتلا هجن جو انهن جي پراڻ ڪرڻ وارو
دهجي. ۳۷ بعت کان پوءِ قيامت جي ڏينهن جو هڪ
ڀي کان بدل وڌڻ، پوءِ مٿي ڪياري ۽ ۳۸ پوءِ
اهي مٿي ڪياري ۽ ۳۹ هن طرح ته نيڪ نيڪن
سان گڏ هجن ۽ بُرا ٻڙن سان گڏ يا هي معنيٰ.

۴۰ ساڻه پنهنجن جسمن سان ملايا وڃن يا هي ته ايماندارن جون جائون حورن ۽ ڪافرن جون جائون شيطانن سان
ملايون وڃن.

الماء صَبًا ۱۵ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۱۶ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۱۷ وَ
عَبًّا ۱۸ وَضَبًّا ۱۹ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۲۰ وَحَدَائِقَ غُلَبًا ۲۱ وَفَاكِهَةً
۲۲ ۽ انڱور ۽ گاهه ۲۳ ۽ زيتون ۽ ڪيڙي. ۲۴ گهاٽا باغچا ۲۵ ۽ ميوا ۲۶
۲۷ وَآبًا ۲۸ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَعْمَالِكُمْ ۲۹ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةُ ۳۰
چراگاهه توهان جي ٺاڳي جي واسطي ۽ توهان جي جانورن لاءِ. پوءِ جڏهن ايندي اهاڪن ٿا ڏي رکن ڏٺا ۳۱
يَوْمَ يَقْرَأُ الرَّءُفُ مِنْ أَخِيهِ ۳۲ وَأُمُّهُ وَأَبِيهِ ۳۳ وَصَاحِبَتُهُ ۳۴
ان ڏينهن ماڻهو پڇندو پنهنجي ڀاءُ ۳۵ ۽ ماءُ ۳۶ ۽ ڀلي ۳۷ ۽ نرال ۳۸ ۽ ڀيڻن کان
وَبَنِيهِ ۳۹ لِكُلِّ أَرْمَىٰ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۴۰ وَجُوهٌ ۴۱
۴۲ انهن مان هر هڪ کي ان ڏينهن هڪ نڪر آهي جو اهو ئي کيس ڪافي آهي ۴۳ ڪيترائي ماڻهو
يَوْمَئِذٍ مُّسْفَرَةٌ ۴۴ ضَاكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۴۵ وَجُوهٌ ۴۶
ان ڏينهن روشن هوندا ۴۷ ڪلندڙ خوشين ڪندڙ. ۴۸ ۽ ڪيترن ماڻهن تي
يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۴۹ تَرَهَقَهَا ۵۰ فَتَرَىٰ ۵۱ أُولَٰئِكَ هُمْ ۵۲
ان ڏينهن مٿي پيل هوندي. انهن تي ڪارائپ چڙهيل هوندي ۵۳ هي آهي ۵۴
الْكَفَرَةُ الْفَجْرَةُ ۵۵

۳۲ هن کان پوءِ ڪار

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ ۸۱ مَكِّيَّةٌ ۲۸
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سورة تڪوير جي آهي. : الله نهايت معرٽيا باجاري جي نالي شا (شروع) ۱: هن ۾ ان تي آيتن آهن
اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۲ وَاِذَا النُّجُومُ اِنْكَدَرَتْ ۳ وَاِذَا الْجِبَالُ ۴
جڏهن اس ويڙهي وڃي ۵ ۽ جڏهن تارا ڪري پون ۶ ۽ جڏهن جبل هلايا
سُيِّرَتْ ۷ وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۸ وَاِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۹
رجين ۱۰ ۽ جڏهن ڏهه مهينا حمل وارن ڏاجيرن ۱۱ ۽ ڀڄڻ ڦڙن ۱۲ ۽ جڏهن وحشي جانور گڏ ڪياري ۱۳
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۱۴ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۱۵ وَإِذَا النُّفُوسُ ۱۶
جڏهن سمند ڏڪايا وڃن ۱۷ ۽ جڏهن ساهه (وارن) جا چوڙا ڦاهيا وڃن ۱۸ ۽ جڏهن (قبرن) بند ڊبايل ۱۹ کان

منزل ۷

وَلَا يَمْنَأُ غَمٌّ عَنْهُمْ وَيَتَنَزَّلُ الْجَحِيمُ
 هڪ ٿي وڃن. ۽ ڪا به انهن جا مئل زندو
 ڪري ڪي يا وڃن. ۽ ڪا به نڪ يا پورو
 عمل. ۽ ڪا به نڪ يا پوري يا پوري ۽ هڪ
 قول هي آهي ته جيڪو اڳي موڪليا ٿين، ان
 مان صد قمار و آهڻ ۽ جيڪو پنهنجي ڇڏي
 ان مان ميلو. ۽ ڪا به جوتون ان جي نعمت
 ۽ ڪو به جي باوجود ان جو حق ڏهاڙو ان جي
 نافرمان ڪئي. ۽ ڪا به نڪ يا پوري
 ڪري. ۽ ڪا به سالم الاعضاء ٻڌندڙ ۽ ڏسندڙ
 ۽ ڪا به عضون ۽ مناسب رکي. ۽ ڪا به ڊگهو
 يا ننڍو، ۽ خصوصيت يا بد صورت، ۽ ڪو
 يا ڪارو، ۽ مري يا عورت. ۽ ڪا به توهان کي
 پنهنجي رب جي ڪو به مغرور ۽ ڏسڻ
 گهرجي. ۽ ڪا به ڇڙا جي ڏينهن جا ٽڪاري
 آهن. ۽ ڪا به توهان جي اعمال ۽ اڻڌل جا
 ۽ اهي ملائڪ آهن. ۽ ڪا به توهان جي
 اعمال جا، ۽ ڪا به نڪ يا پوري يا پوري
 ڪا به توهان جو ڪو عمل لڪل نه آهي.
 ۽ ڪا به يعني سڄي ايمان وارا مومن.
 ۽ ڪا به جنت ۾. ۽ ڪا به ڪافر. ۽ ڪا به
 ڪو ڪافر ڪنهن ڪافر کي نفعو نه
 پهچائي سگهندو. (خاندان) ۽ ۽ ۽ ۽
 ۽ ڪا به سورة مطففين هڪ قول ۾
 مڪي آهي ۽ ٻي قول ۾ مديني ۽ هڪ
 ٻي قول هي آهي ته هجرت جي زماني ۾
 مڪي مڪو ۽ مديني طيب جي وچ ۾
 نازل ٿي. هن سورة ۾ هڪ رکوع ۽ چئن
 آيتون، هڪ سؤ اٺهه ڪلام است
 سؤ ٽيهه حرف آهن. شانتي نزول ۽ -
 محبوب رسول ڪريم صلي الله تعاليٰ

فُجِّرَتْ ۚ وَ إِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۖ عَلِمْتَ لَنْفُسٍ مَا قَدَّمَتْ وَ
 ۽ ڪا به جڏهن قبرون کپتون وڃن ۽ ڪا به هر ساڳي معلوم ٿي ويندو ۽ ڪا به ان تي موڪليو هوندو ۽ ڪا به جو
 اُخْرَتْ ۚ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَفْتَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۖ الَّذِي
 پڻي ۽ ڪا به اي انسان توکي ڪهڙي شيءِ توکي ڏسي ڇڏي ۽ ڪا به پنهنجي ڪم واري رڪن ۽ ڪا به پنهنجي توکي پيدا ڪيو
 خَلَقَكَ فَسَوِّكَ فَعَدَلَكَ ۖ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ۖ
 ۽ ڪا به توکي بنايا ۽ ڪا به پورو برابر فرمايائين ۽ ڪا به جنهن صورت ۾ گهرائين توکي جو ٿيائين ۽ ڪا به
 كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ ۖ وَإِنْ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۖ كَرَامًا
 ڪجهه آهي ۽ ڪا به بلڪ توهان انصاف ٿي ڪرڻو ۽ ڪا به سمجهو ۽ ڪا به ڪا به توهان تي ڪجهه نگهبان آهن ۽ ڪا به مڪرم
 كَاتِبِينَ ۖ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۖ إِنَّ الْأَبْدَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۖ وَإِنْ
 ڪا به وارا ۽ ڪا به ڄاڻ ۽ ڪا به توهان کي ڪيو ۽ ڪا به ڪا به توهان تي ڪا به ضرر ۽ ڪا به چين مڙهن ۽ ڪا به
 الْفَجَّارَ لَفِي حَجِيمٍ ۖ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۖ وَمَا هُمْ عَنْهَا
 ڪا به ڪا به ڪا به ضرر ۽ ڪا به مڙهن. انصاف جي ڏينهن ان ۾ ويندا ۽ ڪا به ان کان ڪا به لڪي ۽ ڪا به ڪا به
 بِغَابِينَ ۖ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ۖ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا
 ڪا به توکي ڇا خبر ۽ ڪا به انصاف جي ڏينهن ڪهڙو آهي. توکي وري به ڪهڙي خبر انصاف جي ڏينهن جي (حقيقت)
 يَوْمَ الدِّينِ ۖ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ لَنْفُسٍ أَنْفُسُ شَيْئًا ۖ وَالْأَفْرَ ۖ يَوْمَ يَمِيزُ اللَّهُ
 جو، جنهن ڏينهن ڪو سام ڪنهن سام جو ڪا اختيار نه رکندو ۽ ڪا به سڀئي وڃن ان ڏينهن الله جي آهي.
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سورة المطففين
 سورة مطففين مڪي آهي: الله نهايت مهربان ۽ باجهداري نالي ۽ ڪا به (شروع) ۽ ڪا به ڪا به آيتون آهن
 وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ۖ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ
 گهٽ ترين ڏيڻ جي واسطي ويل آهي. اهي جڏهن ٻين کان مڪي وٺن ته پورو وٺن.
 وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوَّزَوْهُمْ يَخْسِرُونَ ۖ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ
 ۽ جڏهن انهن کي مڪي ٽوري ڏين ته گهٽ ڪري ڏين. ۽ ڪا به انهن مانهن کي يقين نه آهي جو انهن کي
 مَبْعُوثُونَ ۖ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۖ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۖ
 اٿس آهي. هڪ عظيم ڏينهن جي واسطي ۽ ڪا به جنهن ڏينهن سڀا ماڻهو ۽ ڪا به رب العالمين جي حضور پيهندا

منزل ۷

عليه واله وسلم جن جڏهن مديني
 طيبه تشریف فرما ٿيا ته اتان جا ماڻهو تور پڇيائين ڪندا آهن، خصوصاً هڪ شخص ابو جهنيه اهڙو هو جو اهو ۽ ماڻهو رکندو هو، وٺڻ جي ۽ ڏيڻ جي
 ۽ انهن ماڻهن جي حق ۾ هي آيتون نازل ٿيون ۽ انهن کي تور ڪرڻ ۾ انصاف ڪرڻ جو حڪم ڏنو ويو. ۽ يعني قيامت جي ڏينهن، ان ڏينهن ڌري ڌري
 جو حساب ڪيو ويندو. ۽ پنهنجن قبرن مان اٿي ڪري.

طيبه تشریف فرما ٿيا ته اتان جا ماڻهو تور پڇيائين ڪندا آهن، خصوصاً هڪ شخص ابو جهنيه اهڙو هو جو اهو ۽ ماڻهو رکندو هو، وٺڻ جي ۽ ڏيڻ جي
 ۽ انهن ماڻهن جي حق ۾ هي آيتون نازل ٿيون ۽ انهن کي تور ڪرڻ ۾ انصاف ڪرڻ جو حڪم ڏنو ويو. ۽ يعني قيامت جي ڏينهن، ان ڏينهن ڌري ڌري
 جو حساب ڪيو ويندو. ۽ پنهنجن قبرن مان اٿي ڪري.

۲۹ مثلاً ابرجھل، وليد بن مغيرة، وعاص بن وائل وغيره، كفرون جارييس. ۳۰ مثلاً حضرت عمار خباب صهيب ۽ بلال وغيره مؤمنن جي فقيرن. ۳۱ ولا مؤمن. ۳۲ طعي ۽ عيب جي طريقي سان. شائے نزول. منقول آهي ته حضرت علي المرتضى رضی اللہ تعالیٰ عنہ مسلمانن جي هڪ جماعت ۾ تشریف وافي رهيو هو منافقن کيس ڏسي ڪري اکين سان اشارا ڪيا ۽ مسخري کان ڪليا ۽ پاڻ ۾ انهن سڳورن جي حق ۾ بيهود هڪلڻ چيائون ته پوءِ ان کان اڳ، جو علي المرتضى رضی اللہ تعالیٰ عنہ، محبوب سيد عالم صلي اللہ تعالیٰ عليه وآله وسلم جي خدمت ۾ پهتو هي آيتون نازل ٿيون. ۳۳ ڪافر. ۳۴ ڪافر يعني مسلمانن کي برو چئي ڪري ۽ پاڻ ۾ انهن تي نازل ڪري ۽ خوش تبديلي هڪ جرسيد عالم محبوب محمد مصطفيٰ صلي اللہ تعالیٰ عليه وآله وسلم جن تي ايمان آندائون ۽ دنيا جي لذتن کي آخرت جي اميدن تي ڇڏي ڏنائون. الله تعالیٰ فرمائي ٿو. ۳۵ ڪافر. ۳۶ جوانن جي احوال ۽ اعمال تي پڪ ڪرڻ، بلڪ انهن کي پنهنجي اصلاح جو حڪم ڏنو ويو آهي، اهي پنهنجو حال درست ڪن، ۽ ۳۷ ۳۸ بيوقوف ٻڌائڻ ۽ انهن تي نازل ڪرڻ سان ڪهڙو فائدو حاصل ڪري سگهن ٿا. ۳۹ يعني قيامت جي ڏينهن. ۴۰ جيئن دنيا ۾ ڪافر مسلمانن جي غربت ۽ محنت تي ڪلند هئا، هتي معاملو ابتو آهي، مؤمنن ڏانهن عيش ۽ آرام ۾ آهن ۽ ڪافر ڏلت ۽ خوري جي ڏانهن عذاب ۾ جهنم جو دروازو کولي رهي ٿي. ڪافرن مان نڪرڻ جي لاءِ دروازي جي طرف ڊوڙ ٿا، جڏهن دروازي جي ويجهو پهچن ٿا تڏه دروازو بند ٿي وڃي ٿو، بار بار ايئن ٿئي ٿو. ڪافرن جي اها حالت ڏسي ڪري مسلمانن تي نازل ڪن ٿا ۽ مسلمانن جو حال هي آهي جو اهي جنت ۾ جبراهين جي. ۴۱ ڪافرن جي ڏلت

۱
۳۴
۸

کَلُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَصْحَكُونَ ۖ وَإِذَا افترَوْا لَهُمْ يَتَعَفَرُونَ ۖ ايمان وارن تي ولا ڪلندا هئا. ۱ جڏهن اهي انهن وٽان لنگهندا هئا ته اهي پاڻ ۾ انهن جي اشاري ٻاڙي ۷۱۲ وَلَا إِذَا انقلبوا إلى أهلهم انقلبوا فكرهين ۖ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا ڪندا هئا ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲ ۱۲۶۳ ۱۲۶۴ ۱۲۶۵ ۱۲۶۶ ۱۲۶۷ ۱۲۶۸ ۱۲۶۹ ۱۲۷۰ ۱۲۷۱ ۱۲۷۲ ۱۲۷۳ ۱۲۷۴ ۱۲۷۵ ۱۲۷۶ ۱۲۷۷ ۱۲۷۸ ۱۲۷۹ ۱۲۸۰ ۱۲۸۱ ۱۲۸۲ ۱۲۸۳ ۱۲۸۴ ۱۲۸۵ ۱۲۸۶ ۱۲۸۷ ۱۲۸۸ ۱۲۸۹ ۱۲۹۰ ۱۲۹۱ ۱۲۹۲ ۱۲۹۳ ۱۲۹۴ ۱۲۹۵ ۱۲۹۶ ۱۲۹۷ ۱۲۹۸ ۱۲۹۹ ۱۳۰۰ ۱۳۰۱ ۱۳۰۲ ۱۳۰۳ ۱۳۰۴ ۱۳۰۵ ۱۳۰۶ ۱۳۰۷ ۱۳۰۸ ۱۳۰۹ ۱۳۱۰ ۱۳۱۱ ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴ ۱۳۱۵ ۱۳۱۶ ۱۳۱۷ ۱۳۱۸ ۱۳۱۹ ۱۳۲۰ ۱۳۲۱ ۱۳۲۲ ۱۳۲۳ ۱۳۲۴ ۱۳۲۵ ۱۳۲۶ ۱۳۲۷ ۱۳۲۸ ۱۳۲۹ ۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲ ۱۳۳۳ ۱۳۳۴ ۱۳۳۵ ۱۳۳۶ ۱۳۳۷ ۱۳۳۸ ۱۳۳۹ ۱۳۴۰ ۱۳۴۱ ۱۳۴۲ ۱۳۴۳ ۱۳۴۴ ۱۳۴۵ ۱۳۴۶ ۱۳۴۷ ۱۳۴۸ ۱۳۴۹ ۱۳۵۰ ۱۳۵۱ ۱۳۵۲ ۱۳۵۳ ۱۳۵۴ ۱۳۵۵ ۱۳۵۶ ۱۳۵۷ ۱۳۵۸ ۱۳۵۹ ۱۳۶۰ ۱۳۶۱ ۱۳۶۲ ۱۳۶۳ ۱۳۶۴ ۱۳۶۵ ۱۳۶۶ ۱۳۶۷ ۱۳۶۸ ۱۳۶۹ ۱۳۷۰ ۱۳۷۱ ۱۳۷۲ ۱۳۷۳ ۱۳۷۴ ۱۳۷۵ ۱۳۷۶ ۱۳۷۷ ۱۳۷۸ ۱۳۷۹ ۱۳۸۰ ۱۳۸۱ ۱۳۸۲ ۱۳۸۳ ۱۳۸۴ ۱۳۸۵ ۱۳۸۶ ۱۳۸۷ ۱۳۸۸ ۱۳۸۹ ۱۳۹۰ ۱۳۹۱ ۱۳۹۲ ۱۳۹۳ ۱۳۹۴ ۱۳۹۵ ۱۳۹۶ ۱۳۹۷ ۱۳۹۸ ۱۳۹۹ ۱۴۰۰ ۱۴۰۱ ۱۴۰۲ ۱۴۰۳ ۱۴۰۴ ۱۴۰۵ ۱۴۰۶ ۱۴۰۷ ۱۴۰۸ ۱۴۰۹ ۱۴۱۰ ۱۴۱۱ ۱۴۱۲ ۱۴۱۳ ۱۴۱۴ ۱۴۱۵ ۱۴۱۶ ۱۴۱۷ ۱۴۱۸ ۱۴۱۹ ۱۴۲۰ ۱۴۲۱ ۱۴۲۲ ۱۴۲۳ ۱۴۲۴ ۱۴۲۵ ۱۴۲۶ ۱۴۲۷ ۱۴۲۸ ۱۴۲۹ ۱۴۳۰ ۱۴۳۱ ۱۴۳۲ ۱۴۳۳ ۱۴۳۴ ۱۴۳۵ ۱۴۳۶ ۱۴۳۷ ۱۴۳۸ ۱۴۳۹ ۱۴۴۰ ۱۴۴۱ ۱۴۴۲ ۱۴۴۳ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۴۴۶ ۱۴۴۷ ۱۴۴۸ ۱۴۴۹ ۱۴۵۰ ۱۴۵۱ ۱۴۵۲ ۱۴۵۳ ۱۴۵۴ ۱۴۵۵ ۱۴۵۶ ۱۴۵۷ ۱۴۵۸ ۱۴۵۹ ۱۴۶۰ ۱۴۶۱ ۱۴۶۲ ۱۴۶۳ ۱۴۶۴ ۱۴۶۵ ۱۴۶۶ ۱۴۶۷ ۱۴۶۸ ۱۴۶۹ ۱۴۷۰ ۱۴۷۱ ۱۴۷۲ ۱۴۷۳ ۱۴۷۴ ۱۴۷۵ ۱۴۷۶ ۱۴۷۷ ۱۴۷۸ ۱۴۷۹ ۱۴۸۰ ۱۴۸۱ ۱۴۸۲ ۱۴۸۳ ۱۴۸۴ ۱۴۸۵ ۱۴۸۶ ۱۴۸۷ ۱۴۸۸ ۱۴۸۹ ۱۴۹۰ ۱۴۹۱ ۱۴۹۲ ۱۴۹۳ ۱۴۹۴ ۱۴۹۵ ۱۴۹۶ ۱۴۹۷ ۱۴۹۸ ۱۴۹۹ ۱۵۰۰ ۱۵۰۱ ۱۵۰۲ ۱۵۰۳ ۱۵۰۴ ۱۵۰۵ ۱۵۰۶ ۱۵۰۷ ۱۵۰۸ ۱۵۰۹ ۱۵۱۰ ۱۵۱۱ ۱۵۱۲ ۱۵۱۳ ۱۵۱۴ ۱۵۱۵ ۱۵۱۶ ۱۵۱۷ ۱۵۱۸ ۱۵۱۹ ۱۵۲۰ ۱۵۲۱ ۱۵۲۲ ۱۵۲۳ ۱۵۲۴ ۱۵۲۵ ۱۵۲۶ ۱۵۲۷ ۱۵۲۸ ۱۵۲۹ ۱۵۳۰ ۱۵۳۱ ۱۵۳۲ ۱۵۳۳ ۱۵۳۴ ۱۵۳۵ ۱۵۳۶ ۱۵۳۷ ۱۵۳۸ ۱۵۳۹ ۱۵۴۰ ۱۵۴۱ ۱۵۴۲ ۱۵۴۳ ۱۵۴۴ ۱۵۴۵ ۱۵۴۶ ۱۵۴۷ ۱۵۴۸ ۱۵۴۹ ۱۵۵۰ ۱۵۵۱ ۱۵۵۲ ۱۵۵۳ ۱۵۵۴ ۱۵۵۵ ۱۵۵۶ ۱۵۵۷ ۱۵۵۸ ۱۵۵۹ ۱۵۶۰ ۱۵۶۱ ۱۵۶۲ ۱۵۶۳ ۱۵۶۴ ۱۵۶۵ ۱۵۶۶ ۱۵۶۷ ۱۵۶۸ ۱۵۶۹ ۱۵۷۰ ۱۵۷۱ ۱۵۷۲ ۱۵۷۳ ۱۵۷۴ ۱۵۷۵ ۱۵۷۶ ۱۵۷۷ ۱۵۷۸ ۱۵۷۹ ۱۵۸۰ ۱۵۸۱ ۱۵۸۲ ۱۵۸۳ ۱۵۸۴ ۱۵۸۵ ۱۵۸۶ ۱۵۸۷ ۱۵۸۸ ۱۵۸۹ ۱۵۹۰ ۱۵۹۱ ۱۵۹۲ ۱۵۹۳ ۱۵۹۴ ۱۵۹۵ ۱۵۹۶ ۱۵۹۷ ۱۵۹۸ ۱۵۹۹ ۱۶۰۰ ۱۶۰۱ ۱۶۰۲ ۱۶۰۳ ۱۶۰۴ ۱۶۰۵ ۱۶۰۶ ۱۶۰۷ ۱۶۰۸ ۱۶۰۹ ۱۶۱۰ ۱۶۱۱ ۱۶۱۲ ۱۶۱۳ ۱۶۱۴ ۱۶۱۵ ۱۶۱۶ ۱۶۱۷ ۱۶۱۸ ۱۶۱۹ ۱۶۲۰ ۱۶۲۱ ۱۶۲۲ ۱۶۲۳ ۱۶۲۴ ۱۶۲۵ ۱۶۲۶ ۱۶۲۷ ۱۶۲۸ ۱۶۲۹ ۱۶۳۰ ۱۶۳۱ ۱۶۳۲ ۱۶۳۳ ۱۶۳۴ ۱۶۳۵ ۱۶۳۶ ۱۶۳۷ ۱۶۳۸ ۱۶۳۹ ۱۶۴۰ ۱۶۴۱ ۱۶۴۲ ۱۶۴۳ ۱۶۴۴ ۱۶۴۵ ۱۶۴۶ ۱۶۴۷ ۱۶۴۸ ۱۶۴۹ ۱۶۵۰ ۱۶۵۱ ۱۶۵۲ ۱۶۵۳ ۱۶۵۴ ۱۶۵۵ ۱۶۵۶ ۱۶۵۷ ۱۶۵۸ ۱۶۵۹ ۱۶۶۰ ۱۶۶۱ ۱۶۶۲ ۱۶۶۳ ۱۶۶۴ ۱۶۶۵ ۱۶۶۶ ۱۶۶۷ ۱۶۶۸ ۱۶۶۹ ۱۶۷۰ ۱۶۷۱ ۱۶۷۲ ۱۶۷۳ ۱۶۷۴ ۱۶۷۵ ۱۶۷۶ ۱۶۷۷ ۱۶۷۸ ۱۶۷۹ ۱۶۸۰ ۱۶۸۱ ۱۶۸۲ ۱۶۸۳ ۱۶۸۴ ۱۶۸۵ ۱۶۸۶ ۱۶۸۷ ۱۶۸۸ ۱۶۸۹ ۱۶۹۰ ۱۶۹۱ ۱۶۹۲ ۱۶۹۳ ۱۶۹۴ ۱۶۹۵ ۱۶۹۶ ۱۶۹۷ ۱۶۹۸ ۱۶۹۹ ۱۷۰۰ ۱۷۰۱ ۱۷۰۲ ۱۷۰۳ ۱۷۰۴ ۱۷۰۵ ۱۷۰۶ ۱۷۰۷ ۱۷۰۸ ۱۷۰۹ ۱۷۱۰ ۱۷۱۱ ۱۷۱۲ ۱۷۱۳ ۱۷۱۴ ۱۷۱۵ ۱۷۱۶ ۱۷۱۷ ۱۷۱۸ ۱۷۱۹ ۱۷۲۰ ۱۷۲۱ ۱۷۲۲ ۱۷۲۳ ۱۷۲۴ ۱۷۲۵ ۱۷۲۶ ۱۷۲۷ ۱۷۲۸ ۱۷۲۹ ۱۷۳۰ ۱۷۳۱ ۱۷۳۲ ۱۷۳۳ ۱۷۳۴ ۱۷۳۵ ۱۷۳۶ ۱۷۳۷ ۱۷۳۸ ۱۷۳۹ ۱۷۴۰ ۱۷۴۱ ۱۷۴۲ ۱۷۴۳ ۱۷۴۴ ۱۷۴۵ ۱۷۴۶ ۱۷۴۷ ۱۷۴۸ ۱۷۴۹ ۱۷۵۰ ۱۷۵۱ ۱۷۵۲ ۱۷۵۳ ۱۷۵۴ ۱۷۵۵ ۱۷۵۶ ۱۷۵۷ ۱۷۵۸ ۱۷۵۹ ۱۷۶۰ ۱۷۶۱ ۱۷۶۲ ۱۷۶۳ ۱۷۶۴ ۱۷۶۵ ۱۷۶۶ ۱۷۶۷ ۱۷۶۸ ۱۷۶۹ ۱۷۷۰ ۱۷۷۱ ۱۷۷۲ ۱۷۷۳ ۱۷۷۴ ۱۷۷۵ ۱۷۷۶ ۱۷۷۷ ۱۷۷۸ ۱۷۷۹ ۱۷۸۰ ۱۷۸۱ ۱۷۸۲ ۱۷۸۳ ۱۷۸۴ ۱۷۸۵ ۱۷۸۶ ۱۷۸۷ ۱۷۸۸ ۱۷۸۹ ۱۷۹۰ ۱۷۹۱ ۱۷۹۲ ۱۷۹۳ ۱۷۹۴ ۱۷۹۵ ۱۷۹۶ ۱۷۹۷ ۱۷۹۸ ۱۷۹۹ ۱۸۰۰ ۱۸۰۱ ۱۸۰۲ ۱۸۰۳ ۱۸۰۴ ۱۸۰۵ ۱۸۰۶ ۱۸۰۷ ۱۸۰۸ ۱۸۰۹ ۱۸۱۰ ۱۸۱۱ ۱۸۱۲ ۱۸۱۳ ۱۸۱۴ ۱۸۱۵ ۱۸۱۶ ۱۸۱۷ ۱۸۱۸ ۱۸۱۹ ۱۸۲۰ ۱۸۲۱ ۱۸۲۲ ۱۸۲۳ ۱۸۲۴ ۱۸۲۵ ۱۸۲۶ ۱۸۲۷ ۱۸۲۸ ۱۸۲۹ ۱۸۳۰ ۱۸۳۱ ۱۸۳۲ ۱۸۳۳ ۱۸۳۴ ۱۸۳۵ ۱۸۳۶ ۱۸۳۷ ۱۸۳۸ ۱۸۳۹ ۱۸۴۰ ۱۸۴۱ ۱۸۴۲ ۱۸۴۳ ۱۸۴۴ ۱۸۴۵ ۱۸۴۶ ۱۸۴۷ ۱۸۴۸ ۱۸۴۹ ۱۸۵۰ ۱۸۵۱ ۱۸۵۲ ۱۸۵۳ ۱۸۵۴ ۱۸۵۵ ۱۸۵۶ ۱۸۵۷ ۱۸۵۸ ۱۸۵۹ ۱۸۶۰ ۱۸۶۱ ۱۸۶۲ ۱۸۶۳ ۱۸۶۴ ۱۸۶۵ ۱۸۶۶ ۱۸۶۷ ۱۸۶۸ ۱۸۶۹ ۱۸۷۰ ۱۸۷۱ ۱۸۷۲ ۱۸۷۳ ۱۸۷۴ ۱۸۷۵ ۱۸۷۶ ۱۸۷۷ ۱۸۷۸ ۱۸۷۹ ۱۸۸۰ ۱۸۸۱ ۱۸۸۲ ۱۸۸۳ ۱۸۸۴ ۱۸۸۵ ۱۸۸۶ ۱۸۸۷ ۱۸۸۸ ۱۸۸۹ ۱۸۹۰ ۱۸۹۱ ۱۸۹۲ ۱۸۹۳ ۱۸۹۴ ۱۸۹۵ ۱۸۹۶ ۱۸۹۷ ۱۸۹۸ ۱۸۹۹ ۱۹۰۰ ۱۹۰۱ ۱۹۰۲ ۱۹۰۳ ۱۹۰۴ ۱۹۰۵ ۱۹۰۶ ۱۹۰۷ ۱۹۰۸ ۱۹۰۹ ۱۹۱۰ ۱۹۱۱ ۱۹۱۲ ۱۹۱۳ ۱۹۱۴ ۱۹۱۵ ۱۹۱۶ ۱۹۱۷ ۱۹۱۸ ۱۹۱۹ ۱۹۲۰ ۱۹۲۱ ۱۹۲۲ ۱۹۲۳ ۱۹۲۴ ۱۹۲۵ ۱۹۲۶ ۱۹۲۷ ۱۹۲۸ ۱۹۲۹ ۱۹۳۰ ۱۹۳۱ ۱۹۳۲ ۱۹۳۳ ۱۹۳۴ ۱۹۳۵ ۱۹۳۶ ۱۹۳۷ ۱۹۳۸ ۱۹۳۹ ۱۹۴۰ ۱۹۴۱ ۱۹۴۲ ۱۹۴۳ ۱۹۴۴ ۱۹۴۵ ۱۹۴۶ ۱۹۴۷ ۱۹۴۸ ۱۹۴۹ ۱۹۵۰ ۱۹۵۱ ۱۹۵۲ ۱۹۵۳ ۱۹۵۴ ۱۹۵۵ ۱۹۵۶ ۱۹۵۷ ۱۹۵۸ ۱۹۵۹ ۱۹۶۰ ۱۹۶۱ ۱۹۶۲ ۱۹۶۳ ۱۹۶۴ ۱۹۶۵ ۱۹۶۶ ۱۹۶۷ ۱۹۶۸ ۱۹۶۹ ۱۹۷۰ ۱۹۷۱ ۱۹۷۲ ۱۹۷۳ ۱۹۷۴ ۱۹۷۵ ۱۹۷۶ ۱۹۷۷ ۱۹۷۸ ۱۹۷۹ ۱۹۸۰ ۱۹۸۱ ۱۹۸۲ ۱۹۸۳ ۱۹۸۴ ۱۹۸۵ ۱۹۸۶ ۱۹۸۷ ۱۹۸۸ ۱۹۸۹ ۱۹۹۰ ۱۹۹۱ ۱۹۹۲ ۱۹۹۳ ۱۹۹۴ ۱۹۹۵ ۱۹۹۶ ۱۹۹۷ ۱۹۹۸ ۱۹۹۹ ۲۰۰۰ ۲۰۰۱ ۲۰۰۲ ۲۰۰۳ ۲۰۰۴ ۲۰۰۵ ۲۰۰۶ ۲۰۰۷ ۲۰۰۸ ۲۰۰۹ ۲۰۱۰ ۲۰۱۱ ۲۰۱۲ ۲۰۱۳ ۲۰۱۴ ۲۰۱۵ ۲۰۱۶ ۲۰۱۷ ۲۰۱۸ ۲۰۱۹ ۲۰۲۰ ۲۰۲۱ ۲۰۲۲ ۲۰۲۳ ۲۰۲۴ ۲۰۲۵ ۲۰۲۶

۱۸. آخرت تي، انهي، ڪري اهي عمل ۽ ڪارونج
جيڪي اتي ڪم اچن. ۱۹. يعني ٻين جو مراد ڪي ٻيو
۽ آخرت جو بهترين. ۲۰. جيڪي قرآن کان اڳ
نازل ٿيا. * * * * *

۱. سورة غاشية ۱۸. مڪي آهي. هن ۾ هڪ رڪوع
چوٿون آيتن، ٻيا نري ڪلام تي سوايڪيا سي
حرف آهن. ۲. اي محبوب سيد عالم صلي الله تعالى
عليه وسلم! ۳. خلق تي، ان مان قيامت مراد آهي،
جنهن جو نتيجو ۽ تڪليفون هر شيءِ تي چاڻهي وينديون
جنهن ابن عباس رضی الله تعالى عنهما فرمايو ان سان
اهي مراد آهن، جيڪي دين اسلام تي ۽ هڪايت پرست
هئا يا ڪتابي ڪافر مثلاً راهب ۽ پوڄاري. انهن
محنتون ۽ تڪليفون سڀ ڳوٺ ۽ نتيجو هي ٿيندو آهي
جهن ۾ ويا. ۴. عذاب قسم جو هوندو ۽ جن
ماڻهن کي عذاب ڏنو ويندو انهن جا گهڻا طبقا هوندا.
ڪن کي ڪاٺ لڏائي ٿو مرنديون ڪن کي غسيل
دون ۽ ٻين جي پوڻ ۽ ڪن کي ياد ڪندا. ۵. يعني
انهن مان غذا جو نفعو حاصل نه ٿيندو ۽ ڇو غذا اڃا به
فالڏا آهن. هڪهي ته ڪن جي تڪليف ختم ڪري، ٻي
هي ته بدن کي ٿلهو ڪري. هي ٻئي ۽ صفون دون ڇين
جي ڪاڌي ۾ رهندا آهن، بلڪ اهر سخت عذاب آهي ته
عيش ۽ خوشي ۽ نعمت ۽ ڪرامت ۾ نه ڪنهن
ان عمل ۽ طاعت تي، جيڪي دنيا ۾ ادا ڪيا هئا.
۶. چشمن جي ڪنارن تي، جن جي دس سان به
لذت حاصل ٿئي ۽ جڏهن پيئڻ گهرن ته اهي پرڄي
ملن. ۷. هن سورة ۾ رحمت جي نعمتن جو ذڪر ٿي
ڪري ۽ ڪافرن تعجب ڪيو ۽ انڪار ڪيو پوءِ الله تعالى
انهن کي پنهنجي صنعت جي عجائب ۾ نظر ڦهرائي
هدايت فرمائي ته توهين اهي سمجهن ته جنهن قادر
حڪيم دنيا ۾ اهڙيون عجيب و غريب شيون پيدا
ڪيون آهن، ان جي قوت کان جتي نعمتن جو

الدنيا ۱۸. وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَلْفَى ۱۹. إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۲۰

۱۸. ۳. آخرت بهتر ۽ ٻي رهندڙ آهي. ۱۹. بيشڪ هي ۱۸ آيتن صحيحن ۾

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَنُوحٍ ۱۹

۳. آهي ۲۰. ابراهيم ۽ نوح جي صحيفن ۾

سورة الغاشية ۱۸. مڪي آهي. الله نهايت مهربان ۽ باجھاري جي نالي سان شروع ٿي. ۱. هن چوٿون آيتن آهن

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۱. وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۲

بيشڪ تون ۽ ٻي ڇاڻهي ويندي مصيبت جي خبر آئي. ۳. ڪيترا ئي منهن ان تڙينهن دليل هوندا ڪم ڪن

عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ ۴. تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ۵. تَشْقَىٰ مِنَ عَيْنٍ ۶

تڪليف برداشت ڪن. ۷. داخل ٿين ۽ ٻي ڳوٺ ۾ نهايت ساڻين ڇوڪري جي ڇاڻهي پيا رهندا. انهن جي اسلي

أَنِيَّةٌ ۸. لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۹. لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي ۱۰

ڪو به ڪاڌو نه آهي مگر باهه ڇڪندا. ۱۱. جو نه ٿلهو مٿاڙو ڪن ۽ نه ٻگ کان فائدو ڏين ۽ نه

مِنْ جُوعٍ ۱۲. وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ۱۳. لَسَعِيهَا رَاضِيَةٌ ۱۴. فِي ۱۵

ڪيترا ئي منهن ان تڙينهن سڪون ۾ آهن. ۱۶. ڪنهن جي ڪوشش تي راضي ۽ بلند باغ ۾.

جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۱۷. لَا تَمَعَّرُ فِيهَا لُغْيَةٌ ۱۸. فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۱۹. فِيهَا ۲۰

جو ان ۾ ڪام بهودي ڪالھ نه ٿيندا ان ۾ رهندڙ چشمو آهي. ان ۾ بلند تخت آهن

سُرُرٌ مَّرْمُوعَةٌ ۲۱. وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ۲۲. وَنَاوِي مَصْفُوعَةٌ ۲۳. وَ ۲۴

۽ قطاري رکيل ڪيا ويا. ۲۵. برابر وڇايل ٽالين ۽ پڪڙيل روشنيون

ذَرَابَىٰ مَبْثُوثَةٌ ۲۵. أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۲۶

نه ڇا پوءِ ان کي نه ڏسندا ته ڪيئن ٺاهيو ويو آهي. ۲۷. ۽ آسمان کي ته

وَالِى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۲۸. وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۲۹. وَإِلَى ۳۰

ڪيئن اُچو ڪيو ويو آهي. ۳۱. ۽ پهاڙن کي ته ڪيئن قائم ڪيا ويا. ۳۲. ۽ زمين کي ته

الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۳۳. فَذَكِّرْ ۳۴. إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۳۵. لَسْتَ عَلَيْهِمْ ۳۶

ڪيئن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون فقط نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

ڪنهن رڃائي ويو. پوءِ تون نصيحت ٿو آيو ته تون ڪو انهن تي

پيدا فرمائڻ ڪهڙي طرح ته ڪنهن جي قابل ۽ انڪار
جي لائق ٿي سگهي ٿو، جيئن ته ارشاد ٿئي ٿو. ۱۸. تنهن کان سواءِ. ۱۹. الله تعالى جون نعمتون ۽ ان جي قدرت جا دليل بيان فرمائڻ ڪري.

منزل ۷

سیدت کیابن مفسرین آیت جی هک معنی آهی بیدان کی آهی الله تعالی توها کی هرت
 ارفرت (هت رت اختیار) لدرج توها پنهنجی نفس به پنهنجی مرتب جی دخیور دکندها پور
 تکی پنهنجی ات صفات مرتب به دوجی معرفت عطا فرمایا بن مسلمان بی سگورا
 سپه معصومین ثابت کان کب به نبوت کد پور به الله تعالی جی توحید به ان جی صفات همیشه
 کان عارفین توفیق دات و قناعت جی دولت عطا فرمائی کری بخاری به سیم جی حدیث به آهی
 شاهکاری مالی جی کثرت نشا حاصل فی تکی حقیقی شاهکاری نفس جری نیارین تکی
 و ش جین جادلن جوطر قهر و جوت من کی دایند ادهن فی زیادی کندها حدیث
 شریف آهی محبت سید عالم صلی الله تعالی علیه السلام جی زما و مسلمان جی گنهر تمام سنو
 گهر آهی جنم به یتیم شاهسوار کور و بندو هی اهو تمام بر تو هی جنم به یتیم شا
 برو به تا کنیر جی و لا یا کجک پور ساهی اخلاق به نری شاندز کریو هی به
 جیو و یو آهی سانمان علم بر طایر آهی ان جی عزت کر گهر جی عیجان جی حاجت
 هجی ان جیو بر کر و ان شا ترش روی به یید خلقی کر گهر جی و لا نعمت ان مراد
 اهی هتوت کن به جیخی الله تعالی پنهنجی حبیب صلی الله تعالی علیه السلام جی عطا
 فرمایو به آهی جنم بر جیو بنان جی و لا و فرمایا بن نعمت جی ذکر جی کری
 حکم فرمایا بن نعمت جیو بنان کر شکر آهی آهی به و لا سوره انشراح مکی
 آهی هن به هک جی و ان آیتون به و لا عیسا صلی الله تعالی علیه السلام جی و لا عیسی اسان
 توها جی سینی کی کشاد و وسیع کیو هادیت معرفت به عظمت نبوت به علم به حکمت
 جی و لا و ایستابن جوعالم غیب به شهادت ان جی وسعت به سمان جی و لا به جسم فی خلق
 روحانی انواری لدرمانه ذی سگن به علم دلن به حکم الاهی به معارف به یابینه حق
 رحمانه سینی پاکم جلیو غنائیا به ظاهری سینی جیو جی به بار بارین عمر شریف جی ابتدا
 میرن دل و جی ابتدا جی وقت به معراج جی رات حدیث مبارک به آهی ان جی شکل
 هی آهی تجر بر لایمن سینی پاکم جیو کی دله مبارک کی و سوسو نری تا نو میر
 آب زمزم شاشل دنا بن و نور رحمت شاپری ان کی سگن جگه کی رکی جی یابن
 و لا یا و مان مرادی اهرم آهی جیو بنان سگن کی کان جی ایمان دات و لا هتو
 یا هت جی گداه جنم به دله مبارک مشغول هندی هی مرادی آهی انشا توها کی
 مقبول الشفاء مکی اهرم جیو بر و کوری جی و لا حدیث شریف به آهی محبت سید
 عالم صلی الله تعالی علیه السلام جی حضرت جبرائیل کان هن آیت کی معانی فرمایو ان
 جی الله تعالی فرمائی تو توها جی ذکر جی بلندی آهی جی جنم به سنجی و کر کوری
 تو سنان گد توها ندر کر و کی جی حضرت ابن عباس صلی الله تعالی علیه السلام به آهی
 ان مان مرادی آهی دآدان به تکبیر و تشهد به منبرن فی خطبه به پور جیو الله
 تعالی جی عبادت کری هر کلام به ان جی تقدیر کری به محبت سید عالم صلی الله تعالی علیه

سُورَةُ التَّيْنِ ۹۵ مَكِّيَّةٌ ۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ تَيْن مکی آهی : الله نهایت مهربان با جهازی جی نالی نشا شروع به هن مرآت آیتون آهن
وَالتِّينَ وَالزَّيْتُونَ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝
 انجیر جوقسم به زیتون و طور سینا و به هن امن واری شهر جو قسم و
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ
 بیشک اسان انسان کی جکی صورت به پیدا کور پور ان کی هینن کان هینن حالت جی طرف
سَفْلِينَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ
 مرقا یو به مگر جن ایمان آند و به جگام کیابن پور انهن جی واسطی به یید ثواب
غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّكْرِ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ
 آهی و به پور هائی و کهمزی شیء ترکی انصاف جی کوئی جیو تی تیار کری تی و لا چا
بِأَحْكَمِ الْحَكِيمِ ۝
 الله سمرن حاکم کان و دیک حاکم به آهی

سُورَةُ التَّيْنِ ۹۵ مَكِّيَّةٌ ۲۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةُ تَيْن مکی آهی : الله نهایت مهربان با جهازی جی نالی نشا (شروع) به هن مرآت آیتون آهن
اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝
 پره پنهنجی رب جی نالی نشا و جنم پیدا کور و انسان کی رات جی دگ مان بنایو
اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنسَانَ
 پره و به تنهنجورب فی سیکان و ذکر به جنم قلم سان کر سیکار و انسان کی سیکار یابن جیو
مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝ كَلَّمَكَ الْإِنسَانُ لَيْطَعَى ۝ أَنْ لَّأَهُ اسْتَعَى ۝
 د جانند و هو ها و بیشک انسان سوکشی کری تو هن فی جیو هینن پا کی غنی به سنجی و رتاین و
إِن إِلَىٰ رَبِّكَ الرَّجْعَى ۝ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ۝ عَبْدًا إِذَا
 بیشک تنهنجی رب جی طرف فی مروت آهی به پلا دس به جیو مکن کری تو بانمی کی جذن
صَلَّى ۝ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَى ۝ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى ۝
 اهرمان پره به پلا دس به جیو هت اهر هادیت به هی ها یا پرهیز گاری جیو حکم کی هت کهر و دچر جی ها

والله و لم یمن جی رسالت جی شادی ذی آهی سپ بیکار اهر کافر فی هت و قاده جیو الله تعالی پا سگن جیو دکر نیا و آخرت به یلند کور هر خطیب هت شهید پره و ارا شهید ان لا اله الا الله سان گد شهید ان مکتد
 رسول الله بیکاری تو کن مفسر فرمایو پا سگن جی ذکر جی بلندی آهی الله تعالی بنین سگن کان پا سگن فی ایمان آهی جیو عد و نر و ده یعنی جیو کاشت و سختی توها کان جی مقابلی به برداشت و لا
 و هیا آهیرو ان شا گد آسانی آهی جیو انشا توها کی انهن فی غلبه عطا فرمایند ان و لا یعنی اتوت جی و ک جیو انکان پور دعا قیل لکی فی هن دعا انما مراد غازی آخرتی اهاد آهی جیو غازی اندر جی یا اهادام جیو کاسلا
 کان پور هجی ان م اختلاف آهی و لا انهی جی فضل جاطالب اهر انهی فی توکل کریو به و لا سوره التین مکی آهی هن به هک جی و ان آیتون به چرتیم کلام به هک سنج حرف آهن و لا انجیر نهایت عدد
 میو و آهی جنم به کابیرا شیء آهی جلدی هضم نیشتر گهتی نفی لبر ان و لا حل نیشتر سیک (ریح به) دنع کدتر جگری سده (بندش) کولیند تر بدن کی تلهو کدتر به بلغم کی ختم کر و لار آهی زیتون هک
 مبارک و آهی ان جیو بر ششی جی کم به اچی تو به یا جی جیو بدان به داکه و ویند و آهی اهو سفید جی کهن دتل به دآهی ان جیو جن خشک جیلن به یید آهی تو جن به جیو فی جیو و نشان دآهی خدمت به سنپال
 کان سوار و ورش و فی تو هزارین سال به توها نین شین قدرت الاهی چا آثار ظاهر آهن و لا هی اهر جیل آهی جنهن فی الله تعالی حضرت موسی علیه السلام کی کلام نشا مشرف فرمایو سینا ان جیو جیو آهی جی اهر جیل
 واقع آهی باخوش منظری معنی آهی جی گهائی سان میویدار و هت جنم و لا یعنی مک مکر مجو و ده یعنی پره تا پ جی طرف جذن به بدن ضعیف عضوا بیکار عقل ناقص به پنی دنگی به و اسفید فی و لا
 کل به جیو یون به جی و جن تیرن پنهنجین هن و تیرن پوری کر به جیو بر تی و یی تو یا هی معنی آهی تدرجه تان سهی شکل به صورت جی شکر گد آری دکی به نافرمانی فی جیو به و ایمان دآدان بنین تدرجه جنم
 جی هینن به هینن تری کی اسان ان جیو هاشرا گاه کی جیو یو و لا جیو تیک پیری جی کز جیو جی اهی جیو و لا انگر گهتین طاعتون پور بر کوری دسگن به انهن جاعمل گهت فی جنم به بر کور
 الاهی سان انهن کی اهر جیو اهر ملند و جیو جیو فی زما نی به عمل کر سان ملند و هو به آیت تی عمل انهن جیو لیکار و سماعی دلیل کان پور ای کافر و لا و تون الله تعالی جی انهن قدرت
 دس جی باوجود جیو به حساب و جزا انکار کین تو به و لا سوره اقرع یا سوره علق مکی آهی هن به هک جی و انو یو آیتون به یا تو یی کلام به پور ساسی حرف آهن گهت مفسر و ت

اعمالهم ۱۰ فمن يجعل مثقال ذرة خيرا يره ۱۱ ومن

ملکین دیکاریا ورجن پوء حیکو ذری برابر چکا کی کری ان کی دسندو ۱۰۱ جیکو

یعمل مثقال ذرة شرا يره ۱۲

ذری برابر بُرائی کری ان کی دسندو ۱۰۲

سورة القارعة ۱۰۱ بسم الله الرحمن الرحيم

سورة عادیا مکی آھی: اللہ نہایت مہربان ہاجہاری جی نالی شاعر شروع ۱۰۱ ہمار یارہن آیتن آھن

والعديت صبحا ۱۰ فالنوريت قدحا ۱۱ فالغييرت صبحا ۱۲

قسم انھن جو جیسی دکن تاسی بنا آواز کیندی ۱۰ پوء پترن مان باھ کین تاسی ہی ۱۱ پوء صبح تیندی لت مار کتانا

فانثرن به نقعا ۱۰ فوسطن به جمعا ۱۱ ان الانسان لرببه

پروران رقت غبار اتا ریندا آھن: پوء دشمن جی وچ لشکر مچن تا ۱۰ بیشک انسان پنھنجی رب جو دونا شکر آھی

لكنود ۱۰ وانه على ذلك لشهيد ۱۱ وانه لحب الخير لشديد ۱۲

۱۰ ۵ ۱۰ بیشک اھران تی دل پاڑ شاھد آھی: ۱۰ بیشک اھرمال جی محبت مضرور سخت (مقبوط) آھی: ۱۱

افلا يعلم اذا بعثر ما في القبور ۱۰ وحصل ما في الصدور ۱۱

پوء چا نہ تو جانی جڈھن اتا ریا ویندا ۱۰ جیکسی قبرن مہر آھن ۱۰ ۵ ۱۰ کولی ویندیکو جیکسا سینن مہر آھی

ان ربههم بهم يومئذ خير ۱۰

بیشک انھن جی رب کی انھی دینھن انھن بابت سورہی خبر آھی ۱۰

سورة القارعة ۱۰۱ بسم الله الرحمن الرحيم

سورة قارعة مکی آھی: اللہ نہایت مہربان ہاجہاری جی نالی شاعر شروع ۱۰۱ ہن میراھن آیتن آھن

القارعة ۱۰ ما القارعة ۱۱ وما اذراك ما القارعة ۱۲ يوم

دل دکائی رکندڑ اھا دل دھلائیئے چا آھی: ۱۰ تو کی کھڑی خبر اھا دل دکائیندڑ چا آھی: جنھن دینھن

يكون الناس كالفرأش المبثوث ۱۰ وتكون الجبال كالعهن

مانھوئی ویندا پکڑیل پستگن وانگر ۱۰ ۵ ۱۰ جبل تی ویندا پچیل اُن وانگر

المنفوش ۱۰ فاما من ثقلت موازينه ۱۱ فهو في عيشة

۱۰ ۵ ۱۰ پوء جنھن جاتوزیل (نیک عمل) گہرا تیا ۱۰ ۵ ۱۰ اھی ت دل گھری عیش مہر

منزل ۷

۱۰۱ حضرت ابن عباس رضی اللہ تعالیٰ عنہما فرمایوتہ

ہر مومن کی پکا ذرکی قیامت جی دینھن ان جانیک پوء بد

عمل دیکاریا ویندا ۱۰ مومن کی پنھنجون نیکیون ۱۰ پراوین

دیکاری کری اللہ تعالیٰ پراوین بخشہ جڈھن پوء نیکیون

تی ثواب عطا فرمائیندو ۱۰ کا فرجون نیکیون روکیرن

ویندو ۱۰ پوء کھڑی سبب بیگاری جیکون ۱۰

براہن قیامت کی عذاب کیو ویندو ۱۰ محمد بن کعب قرظی

فرمایوتہ کا فروری جیتی نیکی ۱۰ کئی ہوندی تہ اھو

ان جی جزا دنیام تی دسی ویندو ایستائین جو جڈھن دنیا

مان نکھندو تہ ان وقت کا بیجی دھوندی ۱۰ مومن

پنھنجن برلین جی سزا دنیا م لھندو ۱۰ پوء آخرت م

ان سان گڈ کا برائی دھوندی ۱۰ ہن آیت م ترعیب

آھی تہ نیکی توری د کا آمد آھی ۱۰ ترعیب آھی تہ گناہ

نہندو ۱۰ وبال آھی ۱۰ مفسرن فرمایوتہ پھرین آیت

مؤمن جی حق مہر آھی ۱۰ پورین آیت کفار جی حق مہر ۱۰ ۵

۱۰ سورة الحدیث حضرت ابن مسعود رضی اللہ تعالیٰ

عندہ جی قول مطابق مکی آھی ۱۰ حضرت ابن عباس رضی

اللہ تعالیٰ عنہما جی قول مطابق مکی آھی ۱۰ ہن مہر کھڑج

یارھن آیتن ۱۰ چالیہ کلام ۱۰ ہک سوئیتھت حرف آھن

۱۰ انھن مان مراد غازیں جا گھوڑا آھن ۱۰ جیسی جہاد

مہر ورن تانا انھن جی سینن مان آواز نکرن تا ۱۰ ۵

جڈھن پتریلی زمین تی ہلن تا ۱۰ ۵ دشمن کی ۱۰

۱۰ جہان جی نعمت کان قری جی ثواب مکر کی تو ۱۰

۱۰ پنھنجی عمل سان ۱۰ گ نہایت قوی پ تندرست

آھی ۱۰ عبادت جی لاء کمزور ۱۰ ۵ مثل ۱۰ ۵ اھا

حقیقت یا اھا چکا کی ۱۰ بُرائی ۱۰ ۵ یعنی قیامت جی

دینھن جیکو فیصلہ جڈھن آھی ۱۰ ۵ ۱۰ جین

ہمیشہ آھی ۱۰ پوء انھن کی چکن ۱۰ پرن عمل جو بدلو

دیندو ۱۰ ۵ ۵ ۱۰

۱۰ سورة القارعة مکی آھی ۱۰ ہن مہر کھڑج

یارھن آیتن ۱۰ چالیہ کلام ۱۰ ہک سو پانچاھ حرف

آھن ۱۰ ۵ ۵ ۵ ۱۰ مان مراد قیامت آھی ۱۰ جنھن جی ہول

۱۰ صیبت کان دلیون دکندیون ۱۰ قارعة ۱۰ قیامت جی نال مان ہک نالو آھی ۱۰ ۵ یعنی جھڑی طرح پتنگ شعلی تی کھڑو وقت پکڑی وچن تہ انھن جی لاء کوہک طرف

مقررہ توتی ۱۰ ہرھک ۱۰ جی خلاف طرف کان وچی تو ۱۰ اھوئی حال قیامت جی دینھن خلق جی انتشار جو ہوسدن ۱۰ ۵ جنھن جازا متفرق تی کری اقرن تا ۱۰ اھوئی حال قیامت

جی ہول ۱۰ دھشت کان پھارتن جو تیندن ۱۰ ۵ ۱۰ ورن وار عمل یعنی نیکیون گھٹیون تھوین

وَلَا يَعْنِي جَنَّتْ بِمَوْمِنٍ جَوْنٌ نِيكَوْنُ سَهْلِي صَوْتٌ مِثْلُ كَرِي مِيزَنٍ
 مِرْكَسِيُونٌ وَيَنْدُونُ. پوءِ اهي جيڪڏهن غالب ٿيون تڏان به جي لاءِ جنت
 آهي پر ڪافرن جو پاڻ بڻ ٿيڻ بدترين صورت آهي ڪري مڙن ۾ رکيون
 وينديون ۽ انهن جي توري هڪڙي ٿيندي ۽ چوٽ ڪافرن جا عمل باطل آهت
 انهن جو ڪو وزن نه آهي، پوءِ انهن کي جهنم ۾ داخل ڪيو ويندو
 هڪ هن جي سبب تاهو باطل جي پيروي ڪندو هو. هڪ يعني ان جي
 رهڻ جي جاءِ ڏوخت جي ٻاهر آهي. هڪ جهنم ۾ انتهائي سوزش ۽ تيزي
 آهي. (الله تعاليٰ ان کان پنهنجو رکي) . . .

وَلَا سُورَةُ التَّكْوِيْنِ مَكِّيٌّ آهِي. هن ۾ هڪ رڪوع، اٺ آيتون، اٺاويھ
 ڪلام ۽ هڪ سو وڏيون حرف آهن. هڪ الله تعاليٰ جي طاعت ڪن. هڪ هن مان
 معلوم ٿيو گهڻي مال جو حصو ۽ ان تي فخر ڪرڻ مذموم يعني برائي آهي ۽ ان ۾
 مبتلا ٿي ڪري ماڻهو آخري سڪادت کان محروم رهي وڃي ٿو. هڪ يعني
 موت جي وقت تائين حرص توھان جو اڻڌيڙ رهيو. حديث شريف ۾ آهي ته
 محبوب سيد عالم صلي الله تعاليٰ عليه وآله وسلم جن فرمايو: مُثُلُ سَانَ كَذِبٍ
 شَيْرُونَ هُوَ دَرِينُ آهِن. ۾ پوءِ ائين ٿين ٿا آهن، هڪ ان سان گڏ رهي وڃي ٿو
 هڪ مال، پوءِ سندس اهل و قارب ۽ ٻيون سندس عمل، عمل ان سان گڏ
 رهي وڃي ٿو ۽ باقي ٻئي واپس ٿي وڃن ٿا رنجاري. هڪ مرڻ وقت پنهنجي
 ان حال جي برائي نتيجي کي. هڪ قبر ۾ رکي ۽ مال جي حرص ۾ مبتلا ٿي
 ڪري آخرت کان غافل ٿي پيو هئا. هڪ مرڻ کان پوءِ. هڪ جيڪي الله
 تعاليٰ توھان کي عطا فرمايو هن، صحت، فراغ، امن، عيش ۽ مال
 وغيره، جن مان دنيا ۾ لذت وٺندا هيو. ڀڄيو ويندو اهي شيون
 ڪهڙي ڪم ۾ خرچ ڪيو، انهن جو ڪهڙو شڪر انوار ڪيو ۽ شڪر
 جي ڇڏڻ تي عذاب ڪيو ويندو . . .

وَلَا سُورَةُ الْعَصْرِ جَهْرِيَّتْ مَكِّيٌّ آهِي. هن ۾ هڪ رڪوع، ٽي
 آيتون، چوڏهن ڪلام ۽ اٺاڻ حرف آهن. هڪ عصر زماني کي
 چوندا آهن ۽ جڏهن تڏهن زماني اُپات تي مشتمل آهي، هن ۾ احوال جي ڦير
 گهيري ۽ تبديلي ٿي ٿيندي لاءِ عبرت جو سبب ٿئي ٿي ۽ اهي شيون خالق
 حڪيم جي قدرت و حڪمت ۽ ان جي وحدانيت تي دلالت ڪن ٿيون
 ان ڪري ٿي سگهي ٿو ته زماني جو قسم مُراد هجي ۽ عصر ان وقت کي به
 چوندا آهن جيڪو غروب کان اڳ هوندو آهي، ٿي سگهي ٿو نقصان واري
 جي حق ۾ ان وقت جو قسم ياد فرمايو وڃي، جيئن نفعي واري جي لاءِ

رَاضِيَّةٌ ۚ وَ اَمَّا مَنْ خَفَّتْ فَوَازِيئُهُ ۚ فَاَمَّا هَاوِيَةٌ ۙ

آهن ۱۰۲. ۽ جنهن جا توڙيل هلڪا رهيا. هڪ اهو هيناهين ٿي ڪاريندڙ ڇڏي ڇڏي آهي.
 وَمَا اَدْرَاكَ مَا هِيَ ۙ تَاَرَا حَامِيَةً ۙ

۽ ٿو ڪي ڪهڙي خبر ته هيناهين ٿي ڪاريندڙ ڇڏي آهي. اها آهي هڪ جي هٿن ٿي ٻاهر وڃي

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ ۱۰۲ مَكِّيَّةٌ ۱۲

سورة تکوین آهي: الله نهايت مهربان باجهاري جي نالي شا (شروع) ۱: هن ۾ اٺ آيتون آهن

اَلْهٰكُمُ التَّكْوِيْنُ حَتّٰی زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۙ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ

توھان کي خاندان کي ڏيکارڻ لاءِ مال طلي ۱۰۲ آيتي تائين جو توھان قبرن جو ڏسڻ ٿو: هاڻوڪا جلدي معلوم ڪري رهندڙ

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۙ

پوءِ پڪ. جلدي ڄاڻي رهندڙ هاڻوڪا جيڪڏهن يقيني ڄاڻو ها ته مال جي محبت نه رکو ها. هڪ

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۙ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۙ ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ

بيشڪ ضرور جهنم کي ڏسندڙ. پوءِ بيشڪ ضرور ان کي يقيني ڏسڻ ٿو ڏسندڙ. پوءِ بيشڪ ضرور ان ٿي ڏسندڙ

يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۙ

توھان کان نعمتن جي پڇا ٿيندي ۱۰۲

سُورَةُ الْعَصْرِ ۱۰۳ مَكِّيَّةٌ ۱۲

سورة عصر مڪي آهي: الله نهايت مهربان باجهاري جي نالي شا (شروع) ۱: هن ۾ ٽي آيتون آهن

وَالْعَصْرِ ۙ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۙ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

ان محروم زماني جو قسم. هڪ بيشڪ انسان ضرور نقصان ۾ آهي ۽ مگر جن ايمان آندو ۽ ڇڻا ڪم

الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۙ

ڪيائون ۽ هڪ ٻئي کي حق جو تائيد ڪيائون ۽ هڪ ٻئي کي صبر جي وصيت ڪيائون. هڪ.

سُورَةُ الْاٰمَةِ ۱۰۴ مَكِّيَّةٌ ۱۲

سورة همزة مڪي آهي هن ۾ ٽي آيتون آهن.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الله نهايت مهربان باجهاري جي نالي سان (شروع) ۱۰۴

منزل

ضحيٰ يعني ٺهڻ جو قسم ڏڪر فرمايو ويو. هڪ قول هي به آهي ته عمر مان ٽيپهري جي نماز مُراد ٿي سگهي ٿي، جيڪا ٽينهن جي عبادتن ۾ سڀني کان پوئين عبادت آهي ۽ سڀني
 کان لڏي ۽ بهتر آهي، تفسير اهو ٿي آهي جيڪو حضرت مٿي جو قسم سر اختيار فرمايو ته زماني مان محبوب سيد عالم صلي الله تعاليٰ عليه وآله وسلم جن جو مخصوص زمانو مُراد آهي.
 جيڪو وڏي خير ۽ برڪت جو زمانو ۽ سڀني زماني کان زياده فضيلت ۽ شرف وارو آهي. الله تعاليٰ حضور محبوب جن جي زماني مبارڪ جو قسم ياد فرمايو، جيئن ڪو اُقسم
 ٻهڙا اڻ ٿيڻ ۾ حضور، محبوب عليه الصلوة والسلام جن جي مسڪن ۽ مڪان جو قسم ياد فرمايو آهي ۽ جيئن ڪو اُقسم ٿي ٿيڻ ۾ مسڪن ۽ مڪان جو قسم ياد فرمايو آهي. هن ۾ پيشان محبوبيت جو
 اظهار آهي. هڪ جو ان جي عمر جيڪا سندس راس المال آهي ۽ اصل موٽي آهي. اها هر گهڙي گهٽجي رهي آهي. هڪ يعني ايمان ۽ صالح عمل جي. هڪ انهن تڪليفن ۽ مشقتن تي، جيڪي
 دين جي رات ۾ پيش آيون. اهي ماڻهو الله تعاليٰ جي فضل سان نقصان ۽ تڙ ٿي ٿيڻ ۾ آهين. چرته انهن جي جيتري عمر گذري، نيڪي ۽ عبادت ۾ گذري، پوءِ اهي نفعي پاڻ وارا آهن . . .
 وَلَا سُورَةُ الْاٰمَةِ مَكِّيٌّ آهِي. هن ۾ هڪ رڪوع، ٽي آيتون، ٽي ڪلام ۽ هڪ سو ٽي حرف آهن.

مان ڏانهن حاصل ڪن ٿا، ڏکي يعني ڪعب شريف جي، وڪ جهڻن ۾ انهن سفرن کان اڳ پنهنجي وطن ۾ پريڪ ڏهه جي ڪري مٿي لکيا انهن سفر جي ذريعي سان، وڪ شريف جي سبب ۾ اهل مسجد جي هجڻ جي سبب ساڻا ڪو انهن کان تعرض ڏنو ڪري هن جي باوجود، جو اس پاس ۾ قتل ۽ ڦرڻ لڏڻ ٿينديون رهن ٿيون، ۽ اڦالا لڏجن ٿا، مسافر ماري وڃن ٿا، ياهي معنيٰ آهي ته انهن کي جڏا ۾ ان ڏنوت انهن جي شهر ۾ ڪڏهن جڏا ۾ ٿيندي ياهي ۽ مُراد ته محبوب سيد عالم علي الله تعاليٰ عليه و آله و سلم جن جي برڪت ساڻا انهن کي ڏي خوف کان امن عطا فرمايو. ۵۵

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

[illegible]

سورة الماعون
بسم الله الرحمن الرحيم
اقم وجهك
لدينك

سُورَةُ مَاعُونٍ مَعِيَ أَيُّهَا: اللَّهُ نَعَايَتُ مَهْرَبَانِ بِأَجْهَارِي جِي نَالِي سَانِ (شروع)۔ بھنوہست آیتن آھن۔
 اَرْءَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِذْنِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۖ
 بِإِلَاقَةٍ تَحْجُوذِيْنِ كِي كُزَّرِجِي رِي تُوٹ ۖ پوءِ اِھر اُھو آھي جيڪو یتیم کي ڌڪا ڏئي ٿو ۽
 وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۖ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۖ
 يَرْغَبُونَ دُكَايَا مُسْكِينِ کي کاڌي کارائڻ جي ۽ پوءِ خرابي آھي انھن نمازين جي واسطي۔
 الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ۝
 جيڪي پنھنجي نماز کان غافل وينا آهن ۽ جيڪي ڌڪا ڏيکاري واسطي عمل ڪن ٿا۔

وَيَسْتَعِينُ الْمَأْمُونُونَ ﴿٥٠﴾
 ۵۰ معہر لی نفعی واری شیء کے گھر لسان زبنا ذین ۵۱

[illegible]

سُورَةُ الْكَافُرُونَ ١٠٩ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سِرُّكَ اَوْنٌ مِثْلِي: الله نهايت مهربان با جباري جي نالي شا (شروع) ٧ من مريم ايتن آهين

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ١ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ٢ وَلَا اَنْتُمْ

تون فرمائو اكي كافرو. ٢ مان پوجاڪريان تون جي جنهن کي توهان پوجيندا آهين ۽ نه ئي توهان

عِبُدُوْنَ مَا اَعْبُدُ ٣ وَلَا اَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ٤ وَلَا اَنْتُمْ

پوجاڪريو تاجنهن مان پوجاڪريان تو ۽ نه ئي مان پوجاڪندس جنهن جي توهان پوجاڪريو ۴ ۽ نه ئي

عِبُدُوْنَ مَا اَعْبُدُ ٥ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَلِي دِيْنٌ ٦

توهان پوجاڪندو جنهن جي مان عبادت ڪريان تون توهان جي اسطوي توهان ۾ين ۽ منهنجي واسطوي منهنجي ۾ين

منزل ۷

دُعَاءُ خَمْسَةِ الْقُرْآنِ

صَدَقَ اللهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ○ وَصَدَقَ رَسُولُ النَّبِيِّ الْكَرِيمِ ○ وَنَحْنُ عَلَى ذَلِكَ مِنَ الشَّاهِدِينَ
 رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ○ اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا بِكُلِّ حَرْفٍ مِنَ الْقُرْآنِ حَلَاوَةً وَبِكُلِّ
 جُزْءٍ مِنَ الْقُرْآنِ جِزَاءً اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا بِأَلْفِ أَلْفٍ وَبِأَلْفِ بَرْكََةٍ وَبِأَلْفِ تَوْبَةٍ وَبِأَلْفِ تَوَابٍ
 وَبِأَلْفِ جَمَالٍ وَبِأَلْفِ حِكْمَةٍ وَبِأَلْفِ خَيْرٍ وَبِأَلْفِ دَلِيلٍ وَبِأَلْفِ ذِكَاةٍ وَبِأَلْفِ رَحْمَةٍ
 وَبِأَلْفِ زَكَاةٍ وَبِأَلْفِ سَعَادَةٍ وَبِأَلْفِ شِفَاءٍ وَبِأَلْفِ صَادِقٍ وَبِأَلْفِ ضِيَاءٍ وَبِأَلْفِ طَاءٍ
 طَرَاةٍ وَبِأَلْفِ ظَفَرٍ وَبِأَلْفِ عِلْمٍ وَبِأَلْفِ غِنَىٍّ وَبِأَلْفِ فَلَاحٍ وَبِأَلْفِ قُرْبَةٍ وَ
 بِأَلْفِ كَرَامَةٍ وَبِأَلْفِ لُطْفٍ وَبِأَلْفِ مَوْعِظَةٍ وَبِأَلْفِ نُورٍ وَبِأَلْفِ وَصَلَةٍ وَبِأَلْفِ هِدَايَةٍ
 وَبِأَلْفِ يَقِينٍ ○ اللَّهُمَّ انْفَعْنَا بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ ○ وَارْفَعْنَا بِأَلَايَتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ○
 وَتَقَبَّلْ مِنَّا قِرَاءَتَنَا وَتَجَاوَرَعْنَا مَا كَانَ فِي تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ مِنْ خَطِئٍ أَوْ نِسْيَانٍ أَوْ تَحْرِيفٍ
 كَلِمَةٍ عَنْ مَوَاضِعِهَا أَوْ تَقْدِيمٍ أَوْ تَأْخِيرٍ أَوْ زِيَادَةٍ أَوْ نَقْصَانٍ أَوْ تَأْوِيلٍ عَلَى غَيْرِ مَا أُنْزِلَتْ
 عَلَيْهِ أَوْ رَيْبٍ أَوْ شَكٍّ أَوْ سَهْوٍ أَوْ سُوءِ الْحَاثِرِ أَوْ تَعْجِيلٍ عِنْدَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ أَوْ كَسَلٍ أَوْ سُرْعَةٍ
 أَوْ نَزِيلٍ لِسَانٍ أَوْ وَقْفٍ بَغَيْرِ وَقْفٍ أَوْ إِدْغَامٍ بَغَيْرِ مُدْغَمٍ أَوْ إِظْهَارٍ بَغَيْرِ بَيِّنٍ أَوْ مِدَادٍ أَوْ
 تَشْدِيدٍ أَوْ هَمْزَةٍ أَوْ جَرْمٍ أَوْ عَرَابٍ بَغَيْرِ مَا كَتَبَتْهُ أَوْ قِلَّةٍ رَغْبَةٍ وَرَهْبَةٍ عِنْدَ آيَاتِ
 الرَّحْمَةِ أَوْ آيَاتِ الْعَذَابِ فَاعْفُ لَنَا رَبَّنَا وَكُتِبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ○ اللَّهُمَّ تَوَرَّقْنَا بِأَلْفِ الْقُرْآنِ
 وَزَيْنِ أَخْلَاقِنَا بِالْقُرْآنِ وَنَجِّنَا مِنَ النَّارِ بِالْقُرْآنِ وَأَدْخِلْنَا فِي الْجَنَّةِ بِالْقُرْآنِ اللَّهُمَّ اجْعَلِ
 الْقُرْآنَ لَنَا فِي الدُّنْيَا قَرِينًا وَفِي الْقَبْرِ مَوْسَى وَعَلَى الصِّرَاطِ نُورًا وَفِي الْجَنَّةِ رَفِيقًا وَمِنَ
 النَّارِ سِتْرًا وَحِجَابًا وَآلِ الْخَيْرِ كُلِّهَا دَلِيلًا فَكُتِبْنَا عَلَى السَّمَاءِ وَارْزُقْنَا أَدَاءَ الْقَلْبِ
 وَاللِّسَانِ وَحُبَّ الْخَيْرِ وَالسَّعَادَةِ وَالْبَشَارَةِ مِنَ الْإِيمَانِ ○ وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ
 خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ مَطْهَرٍ لُطْفِهِ وَنُورِ عَرْشِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ
 وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا كَثِيرًا أَبَدًا

قرآن مجید جي وقفن جون نشانیون!

هر زبان ڄا ماڻهون جڏهن پنهنجي ٻولي ۾ گفتگو ڪندا آهن ته ڪٿي ٻيهندا ته ڪٿي نه ٻيهندا. ۽ ڪٿي ٿورو ته ڪٿي گهڻو ٻيهندا آهن انهي ٻيھڻ ۽ نه ٻيھڻ کي ڳالهه جي صحيح بيان ۽ ان جي مطلب سمجهڻ ۾ وڏو دخل آهي. قرآن مجید جي عبارت به گفتگو جي انداز ۾ واقع ٿيل آهي ان ڪري علم وارن ان جي ٻيھڻ ۽ نه ٻيھڻ جون نشانیون مقرر ڪيون آهن جن کي قرآن مجید جي وقفن جون نشانیون چيو وڃي ٿو، قرآن پاڪ جي تلاوت ڪندڙ کي انهن نشانين جو لحاظ ضرور رکڻو آهي.

○ جتي ڳالهه پوري ٿي وڃي اتي ننڍو دائرو لکندا آهن هي حقيقت ۾ گول آهي ۽ هيءُ وقف نامر جي نشاني آهي يعني هتي ٻيھڻ گهرجي، هاڻ ته نه ٿي لکجي، ننڍو دائرو لکيو وڃي ٿو، هن کي آيت چوندا آهن.

مر هيءُ وقف لازم جي نشاني آهي هتي ضرور ٻيھڻ گهرجي، نه ٻيھبو ته هڪ جو ٻيو مطلب ٿي ويندو. ط وقف مطلق جي نشاني آهي هتي ٻيھڻ گهرجي مگر هيءُ نشاني اتي هوندي آهي جتي مطلب پورو نه ٿيندو ۽ ڳالهائيندڙ اڃان ڪجهه چوڻ گهرندو آهي.

ج وقف جائز جي نشاني آهي هتي ٻيھڻ بهتر آهي. ز وقف مجوز جي نشاني آهي هتي نه ٻيھڻ بهتر آهي. ص وقف مرخص جي نشاني آهي هتي ملائي پڙهڻ گهرجي، پر جي ڪو ٽڪجي ٻيهندو ته اجازت آهي. ۽ ز جي بنسبت ص ملائي پڙهڻ تي ترجيح رکي ٿو. صل اَوَّلُ جو اختصار آهي هتي ملائي پڙهڻ بهتر آهي. ق قِيلَ عَلَيْهِ اَلْوَقْفُ جو اختصار آهي هتي نه ٻيھڻو آهي.

صل قَدْ يُوصَلُ جي نشاني آهي هتي ڪڏهن بيهبو آهي ته
ڪڏهن ڪونه! مگر هتي بيهڻ بهتر آهي۔

قف هي لفظ قِفْ آهي، يعني بيهي ره! ۽ هيءُ نشاني
اتي ڏنل هوندي آهي جتي ملائي پڙهڻ جو احتمال هجي
س يا سڪته؛ هي سڪته جي نشاني آهي هتي ٿورو دم ڪٽيو پراه
نه ٿيڻ گهرجي۔

وقف ڊگهي سڪته جي نشاني آهي هتي سڪته جي بنسبت
وڌيڪ بيهبو، پر دم نه ٿو ٿر جي سڪته ۽ وقفه ۾
هي فرق آهي ته سڪته ۾ ٿورو ٿرو ۽ وقفه ۾ گهڻو بيهبو آهي
لا جي معنيٰ نه آهي هيءُ نشاني ڪٿي آيت جي مٿان ۽
ڪٿي عبارت جي اندر استعمال ڪئي ويندي آهي،
عبارت اندر هجي ته هرگز نه بيهڻ گهرجي، آيت جي
مٿان هجي ته اختلاف آهي، ڪن وٽ بيهڻ ۽ ڪن وٽ
نه بيهڻ گهرجي ليڪن پنهني صورت ۾ مطلب نه ٿو
بدلجي ۽ عبارت اندر هجي ته اتي وقف نه ڪرڻ گهرجي۔
ل ڪڏاڪ جي نشاني آهي يعني جيڪا ر مز پريان
آهي اهائي هت به سمجهي وڃي۔

ضروري هدايت

قرآن پاڪ جي تلاوت ۾ زير زبر ۽ پيش وغيره جي ادائيگي ۾ احتياط ڪرڻ نهايت ضروري آهي. قرآن پاڪ ۾ ويهه مقام اهڙا آهن جن جي پڙهڻ ۾ معمولي بي احتياطي ۽ غلطي ٿيڻ سان ڪفر جو ڪلمو صادر ٿي وڃي ٿو ڇو ته زير زبر ۽ پيش جي صحيح ادائيگي ۾ غلطي ۽ فرق ٿي وڃڻ سان انهن مقامن تي معنيٰ ۾ اهڙي تبديلي ٿي وڃي ٿي جو اها ڪبير وگناه ٿي. بلڪ چاڻي وائي انهن مقامن کي غلط پڙهڻ سان ڪفر لازم ٿئي ٿو. ۽ اهي مقام هي آهن :

نمبر شمار	مقام	صحيح	غلط
۱	سورة الفاتحة	الْعَمْتُ عَلَيْهِمْ	الْعَمْتُ عَلَيْهِمْ
۲	" "	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَّاكَ نَعْبُدُ (بغير شد)
۳	سورة البقرة ع ۱۵	وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ	إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ
۴	" " ع ۲۳	قَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ	قَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ
۵	" آية الكرسي	اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ	اللَّهُ (مدسان)
۶	" " ع ۳۶	وَاللَّهُ يَضَاعِفُ	وَاللَّهُ يَضَاعِفُ
۷	سورة النساء ع ۲۳	رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ	مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ
۸	سورة التوبة ع ۱	مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ	وَرَسُولُهُ
۹	سورة بني اسرائيل ع ۲	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ	مُعَذِّبِينَ
۱۰	سورة طه ع ۷	وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ	آدَمُ رَبَّهُ
۱۱	سورة الانبياء ع ۶	إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ	إِنِّي كُنْتُ
۱۲	سورة الشعراء ع ۱۱	لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُنْذَرِينَ	مِنَ الْمُنْذَرِينَ
۱۳	سورة الفاطر ع ۴	يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ	يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ
۱۴	سورة صافات ع ۲	فِيهِمْ مُنْذِرِينَ	مُنْذِرِينَ
۱۵	سورة الفتح ع ۴	صَدَقَ اللَّهُ رَسُولُهُ	صَدَقَ اللَّهُ رَسُولُهُ
۱۶	سورة الحشر ع ۳	مُصَوِّرُ	مُصَوِّرُ
۱۷	سورة الحاقة ع ۱	إِلَّا الْخَاطِئُونَ	إِلَّا الْخَاطِئُونَ
۱۸	سورة المزمل ع ۱	فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ	فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ
۱۹	سورة المرسلات ع ۲	فِي ظِلِّ	فِي ظِلِّ
۲۰	سورة النازعات ع ۲	إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرُ	أَنْتَ مُنْذِرُ

قرآن مجید جی سورتیں

جی فہرست

شمار سورہ	نام سورہ	نمبر صفحہ	شمار پارہ	شمار سورہ	نام سورہ	نمبر صفحہ	شمار پارہ	شمار سورہ	نام سورہ	نمبر صفحہ	شمار پارہ
۱	الفاتحہ	۳	۱	۲۹	الزمر	۵۵۱	۲۳ ۲۴	۴۴	المرسلات	۴۰۳	۲۹
۲	البقرہ	۴	۱ ۲ ۳	۳۰	المؤمن	۵۲۲	۲۴	۴۸	النبأ	۴۰۵	۳۰
۳	آل عمران	۶۱	۳ ۴	۳۱	حم السجدہ	۵۴۳	۲۴ ۲۵	۴۹	الزمرات	۴۰۷	۳۰
۴	النساء	۹۴	۴ ۵ ۶	۳۲	الشوری	۵۸۱	۲۵	۸۰	عبس	۴۰۹	۳۰
۵	المائدہ	۱۲۹	۶ ۷	۳۳	الزخرف	۵۸۹	۲۵	۸۱	التکوید	۴۱۰	۳۰
۶	الانعام	۱۵۵	۸ ۹	۳۴	الدخان	۵۹۶	۲۵	۸۲	الانفطار	۴۱۱	۳۰
۷	الاعراف	۱۸۲	۱۰ ۱۱	۳۵	الحجاثیہ	۵۹۹	۲۵	۸۳	المطففین	۴۱۲	۳۰
۸	الانفال	۲۱۴	۱۲ ۱۳	۳۶	الاحقاف	۶۰۴	۲۶	۸۴	الانشقاق	۴۱۳	۳۰
۹	التوبہ	۲۲۶	۱۴ ۱۵	۳۷	محمد	۶۰۹	۲۶	۸۵	البروج	۴۱۵	۳۰
۱۰	یونس	۲۵۰	۱۶ ۱۷	۳۸	الفتح	۶۱۴	۲۶	۸۶	الطارق	۴۱۶	۳۰
۱۱	ہود	۲۶۷	۱۸ ۱۹	۳۹	الحجرت	۶۱۹	۲۶	۸۷	الاعلیٰ	۴۱۷	۳۰
۱۲	یوسف	۲۸۴	۲۰ ۲۱	۴۰	ق	۶۲۳	۲۶	۸۸	الغاشیہ	۴۱۸	۳۰
۱۳	الرعد	۳۰۰	۲۲ ۲۳	۴۱	الذاریت	۶۲۶	۲۶ ۲۷	۸۹	الفجر	۴۱۹	۳۰
۱۴	ابراہیم	۳۰۸	۲۴ ۲۵	۴۲	الطور	۶۲۹	۲۷	۹۰	البلد	۴۲۰	۳۰
۱۵	الحجر	۳۱۵	۲۶ ۲۷	۴۳	التجم	۶۳۲	۲۷	۹۱	الشمس	۴۲۱	۳۰
۱۶	النحل	۳۲۲	۲۸ ۲۹	۴۴	القمر	۶۳۵	۲۷	۹۲	اللیل	۴۲۲	۳۰
۱۷	بنی اسرائیل	۳۳۰	۳۰ ۳۱	۴۵	الرحمن	۶۳۹	۲۷	۹۳	الضحیٰ	۴۲۳	۳۰
۱۸	الکہف	۳۵۴	۳۲ ۳۳	۴۶	الواقعة	۶۴۲	۲۷	۹۴	المنشجر	۴۲۳	۳۰
۱۹	مریم	۳۶۸	۳۴ ۳۵	۴۷	الحديد	۶۴۶	۲۷	۹۵	التین	۴۲۴	۳۰
۲۰	طہ	۳۷۶	۳۶ ۳۷	۴۸	المجادلہ	۶۵۲	۲۸	۹۶	العلق	۴۲۴	۳۰
۲۱	الانبیاء	۳۸۸	۳۸ ۳۹	۴۹	الحشر	۶۵۷	۲۸	۹۷	القدر	۴۲۵	۳۰
۲۲	الحج	۴۰۰	۴۰ ۴۱	۵۰	الممتحنہ	۶۶۱	۲۸	۹۸	البینۃ	۴۲۵	۳۰
۲۳	المؤمنون	۴۱۲	۴۲ ۴۳	۵۱	الصف	۶۶۵	۲۸	۹۹	الزلزال	۴۲۶	۳۰
۲۴	النور	۴۲۱	۴۴ ۴۵	۵۲	الجمعة	۶۶۷	۲۸	۱۰۰	العدیٰ	۴۲۷	۳۰
۲۵	الفرقان	۴۳۳	۴۶ ۴۷	۵۳	المنفقون	۶۶۹	۲۸	۱۰۱	القارعة	۴۲۷	۳۰
۲۶	الشعراء	۴۴۱	۴۸ ۴۹	۵۴	التغابن	۶۷۱	۲۸	۱۰۲	التكاثر	۴۲۸	۳۰
۲۷	النمل	۴۵۳	۵۰ ۵۱	۵۵	الطلاق	۶۷۳	۲۸	۱۰۳	العصر	۴۲۸	۳۰
۲۸	القصص	۴۶۴	۵۲ ۵۳	۵۶	التحریم	۶۷۶	۲۸	۱۰۴	الہمزہ	۴۲۹	۳۰
۲۹	العنکبوت	۴۷۷	۵۴ ۵۵	۵۷	الملک	۶۷۸	۲۹	۱۰۵	الفیل	۴۲۹	۳۰
۳۰	الروم	۴۸۷	۵۶ ۵۷	۵۸	القلم	۶۸۱	۲۹	۱۰۶	قریش	۴۲۹	۳۰
۳۱	لقمن	۴۹۵	۵۸ ۵۹	۵۹	الحاقة	۶۸۵	۲۹	۱۰۷	الماعون	۴۳۰	۳۰
۳۲	السجدہ	۴۹۹	۶۰ ۶۱	۶۰	المعارج	۶۸۷	۲۹	۱۰۸	الکوثر	۴۳۰	۳۰
۳۳	الاحزاب	۵۰۳	۶۲ ۶۳	۶۱	نوح	۶۹۰	۲۹	۱۰۹	الکفرون	۴۳۰	۳۰
۳۴	سبا	۵۱۵	۶۴ ۶۵	۶۲	الحج	۶۹۲	۲۹	۱۱۰	النصر	۴۳۱	۳۰
۳۵	فاطر	۵۲۳	۶۶ ۶۷	۶۳	المزمل	۶۹۴	۲۹	۱۱۱	الذہب	۴۳۱	۳۰
۳۶	یس	۵۳۰	۶۸ ۶۹	۶۴	المدثر	۶۹۶	۲۹	۱۱۲	الاخلاص	۴۳۱	۳۰
۳۷	الصافات	۵۳۷	۷۰ ۷۱	۶۵	القیمة	۶۹۹	۲۹	۱۱۳	الفلق	۴۳۲	۳۰
۳۸	ص	۵۴۵	۷۲ ۷۳	۶۶	الدھر	۷۰۱	۲۹	۱۱۴	الناس	۴۳۲	۳۰

رجسٽريشن سرٽيفڪيٽ

محڪمه اوقاف حڪومت پنجاب — لاھور

رجسٽريشن نمبر ۹۳ تاريخ اجراء ۱۸ مارچ ۱۹۷۸ء

ترتيب نمبر دي - يو - اي - ۲ (۱۴) الف ا ر - ن - ك / ۱۳ تصديق
ٿي ڪجي ته ميسر ضياءُ القرآن پبليڪيشنز گنج بخش روڊ ،
لاهور، ڪي اشاعت قرآن پاڪ جي (طباعتي غلطي ڪان مبرا) ايڪٽ
ايل، آئي، وي (۱۹۷۳ء) هيٺ بطور ”ناشر قرآن“ رجسٽر ڪيو آهي
دستخط ناظم اعلى
محڪمه اوقاف پنجاب لاھور

عرض ناشر

الله رب العزة جي ڪرم نوازي سان ادارہ ضياءُ القرآن پبليڪيشنز،
ٿوري عرصي ۾ قرآن پاڪ جي اشاعت ۾ جيڪو اعلى معيار
قائم ڪيو آهي، اهو اداري جي ڪارڪنن جي اڻ ٿڪ محنت
جو نتيجو آهي. اسان جي امڪان آهر ڪوشش هوندي آهي
ته قرآن مجيد جي طباعت، ڪتابت ۽ جلد بندي ۾ ڪنهن به قسم
جي ڪا غلطي نه هجي، ڪنڌا ايمان سنڌي ترجمي سان ادارہ
جي هڪ نئين پيشڪش آهي هن جي تصحيح ۽ تزئين ۾ پڻ وٽ آهر ڪوشش
ڪئي وئي آهي، مگر جڏهن ته انسان خطا ۽ وسر جو ٿيلو آهي، ان ڪري از حد
ڪوشش باوجود غلطي جو رهجي وڃڻ ممڪن آهي ان لاءِ پڙهندڙن
جي خدمت ۾ التماس آهي ته غير اراده غلطي کي درگزر ۽ درست ڪري
ازراو ڪرمان کان اسان کي مطلع ڪندا ۽ قرآن پاڪ جي درست اشاعت ۾
اداره سان تعاون فرمائي اجر دارين حاصل ڪندا.

محمد حفيظ البرڪات شاه

جنرل مينيجر ضياءُ القرآن پبليڪيشنز لاھور

جي جاء آهي، انهيءَ مٿي المقدس آهي، ان کي عمالڪان آزاد ڪرائڻ جي لاءِ جهاد ڪريو ۽ مصر ڇڏي اتي وطن ٺاهيو. مصر جو ڇڏڻ بني اسرائيلن تي نهايت سخت هو، پر پاڻين
 ته انهن انهيءَ پيروي ۽ پيروي ڪيو ۽ جڏهن جبر ۽ مجبوري سان حضرت موسيٰ ۽ حضرت هارون عليهما السلام جي سڀا ٿي سالت ۾ روانا ٿيا ته وٽ مريڪا سختي ۽ ڏک ٿي پيش ايندي
 رهي. حضرت موسيٰ عليه السلام کي شڪايتون ڏيندا هئا، جڏهن ان ميدان ۾ پهتا، جتي نه ساوڪ هئي، نه پاڇو، نه اناج گڏ هو، اتي اس جي گومي ۽ بک جي شڪايت ڪيائون، الله تعاليٰ
 حضرت موسيٰ عليه السلام جي دعائ سان سفيد ڪڪرن کي انهن جو ساٿيان (ڇانو ڪندڙ) بڻايائين جيڪي رات ڏينهن انهن سان گڏ هلندو هو، رات جو انهن جي لاءِ توري ٿيڻ لهندو هو. هو
 جنهن جي روشنيءَ ۾ ڪرند هئا، انهن جا ڪپڙا مٿي ۾ پراڻا نه ٿيندا هئا تنهن ۾ وارهه وڌند هئا، ان سفر ۾ جيڪو پاڻ پيدا ٿيندو هو ته ان جو لباس به ان سان گڏ
 هڪ مٿي شي هئي. روزانو صبح ٻه ڀاڱا ڪان وٺي سڄي جي ڀرڻ تائين هر شخص جي لاءِ هڪ توري جيتري آسمان تان لهندي هئي، مائٽون کي چادرن ۾ وٺي سحر ڏينهن ڪائيندا، رهند هئا، سائو
 هڪ ننڍو ۽ پکي ٿيندو آهي، ان کي هرا آڻيندي هئي، هي شڪار ڪري کائيندا هئا، ٻئي شڪار ڪري چنڇر تي اينديون ٿي ڏهين، باقي هر ڏينهن پهچنديون هيون، ڄمي جي ڏينهن ٻين ڏينهن
 کان پٺيان اينديون هيون، حڪم هي هو ته ڄمي جي ڏينهن چنڇر جي لاءِ به ضرورت مطابق جمع ڪريو، مگر هڪ ڏينهن کان زياده جو جمع نه ڪريو، بني اسرائيلن انهن نعمتن جي ناشڪري ڪئي
 ذخيرا گڏ ڪيائون، اهي سڙي ويا ۽ انهن جي آمد بند ڪئي ويئي. هي انهن پنهنجوئي نقصان ڪيو، جو دنيا ۾ نعمت کان محروم ۽ آخرت ۾ عذاب جا حقدار ٿيا. ۹۱. هن ڳوٺ ثابيت المقدس ۾
 آهي يا اريحا جيڪو بيت المقدس جي ويجهو آهي جنهن ۾ عمالڪا آباد هئا، ان کي خالي ڪري ويا، اتي اناج ۽ ميوا گهڻا هئا. ۹۲. هي دروازو انهن جي لاءِ ڪهي جي منزل هو. ان ۾ داخل ٿيڻ ۽ ان
 جي طرف سجدو ڪرڻ گناهين جي ڪفاري جو سبب قرار ڏنو ويو. ۹۳. هن آيت مان معلوم ٿيو ته زبان ٽٽائڻ ڪشش گهر ۽ بدني عبادت سجدو وغيره بجا آڻڻ توبه جي پورائي ڪندڙ آهي.
 مسئلو: هي به معلوم ٿيو ته مشهور گناهه جي توبه اعلان سان هٿ گهرجي، مسئلو: هي به معلوم ٿيو ته برڪت واريون جاين جيڪي الله جي رحمت وارن ٿين جون جاين آهن، اتي توبه ڪرڻ
 ۽ طاعت بجا آڻڻ نيڪ ثمرات ۽ جلدي قبول ٿيڻ جو سبب هوندون آهن. (فتح العزيز). انهيءَ ڪري مائٽن جو دستور رهيو آهي ته نئين جي ڄمڻ جي جاءِ ۾ مزارات تي حاضري ڪري استغفار ۽ طاعت
 بجا آڻيندا آهن. عربن ۽ زيارت ۾ به هي فائدو مضمورا آهي. ۹۴. بخاري ۽ مسلم جي حديث ۾ آهي ته بني اسرائيلن کي حڪم ٿيو هو ته دروازي ۾ سجدو ڪندي داخل ٿيو ۽ زبان ٽٽائڻ
 توبه ۽ استغفار جو ڪم هو چوند اهو. انهن ٻنهي حڪمن جي مخالفت ڪئي، داخل ٿي ته مگر ڇتر ۾ توبه جي ڪلمي جي بجا ۽ مسخري سان حڪم ٿي شڪر چيائون، جنهن جي
 معنيٰ آهي (وٽس ڀرڻ). ۹۵. هي طاعون عذاب هو، جنهن سان هڪ گهڻي ۾ چوويهه هزار هلاڪ ٿي ويا. مسئلو: صحاح جي حديث ۾ آهي ته طاعون اڳين امتن جي عذاب جو بهيل حصو
 آهي، جڏهن توهان جي شهر ۾ واقع ٿئي، اتان نه ڀڄو، ٻئي شهر ۾ بهي ته اوتڙن نه ڇو. مسئلو: صحيح حديث ۾ آهي ته جيڪي مائٽو ويا جي مقام ۾ الله جي رضا تي صبر ڪندڙ بڻيا.
 جيڪڏهن اهي ويا کان محفوظ رهيا ته انهن کي شهادت جو ثواب ملندو. ۹۶. جڏهن بني اسرائيلن سفر ۾ پاڻي نه ڏٺو، اڃا جي شڪايت ڪيائون، حضرت موسيٰ عليه السلام کي حڪم ٿيو ته
 پنهنجي لٽ پٽ تي هڻي، پاڻ ساڳو هڪ چوڪندو پٿر هيس، جڏهن به پاڻي جي ضرورت پئي ته هو پاڻي ڏئي پيا، ان ٿا ٻن چشما جاري ٿين پيا ۽ سور ڍاڍي ٿيا. هي وڏو معجزو آهي پر نئين
 جي سورا حضرت محمد صلي الله تعاليٰ عليه وسلم جي آڱر مبارڪ مان چشما جاري فرمائي ۽ ڏي ڄاڻ ڪري ڏاڍو ڪرڻ کان تهر ڏوڙ ۽ احوال آهي، چوٽ انسان جي عيني ۾ چشما جاري ٿيڻ پٿر جي
 نسبت زياده عجيب آهي (خازن ۽ مدارڪ). ۹۷. يعني آسماني طعام ۾ ڪا به سالي ڪا به ڀان پٿر جي چشمن جو پاڻي پيو جيڪو توهان کي الله جي فضل ٿا بغير محنت جي حاصل آهي. الله نعمت جي
 ڏڪر کان پوءِ به بني اسرائيلن جي بي لياقتي، گهٽ همٿي ۽ نافرمانيءَ جا ڪجهه واقعا بيان فرمايا وڃن ٿا. ۹۸. بني اسرائيلن جي هي ادا به نهايت بي ادبانه ۽ غير متين ۽ غير اولوالعزمي ڪيائون
 پڪاريو، يا بني الله، يا رسول الله يا ڪو به تعظيم جو ڪلمو ڇو (فتح العزيز). جڏهن نئين سڳورن جو خالي نالو وٺڻ جي ادبي آهي، ته پوءِ انهن کي بستر ۽ قاصد چوڻ گستاخي نه ٿيندي؟ مطلب ته نئين
 سڳورن جي ڏڪر ۾ بي تعظيمي، جوش ٿيو به ڄاڻو آهي. ۹۹. (هڪ ڪاڙي) مان مراد (هڪ قسم جو ڪاڙو) آهي. ۱۰۰. جڏهن انهن ان کي به نه مجبوريءَ حضرت موسيٰ عليه السلام الله تعاليٰ جي پاڙاڳ
 ۾ دعا ڪئي، (ارشاد ٿيو) اهو ڪو به مصرع ۾ ۽ شڪر ۾ چوند آهي، ڪو شڪر هي يا خاص شهر يعني مصر موسيٰ عليه السلام جي شهر جو به نالو آهي، هتي ٻنهي ٿا ماهر هڪ مراد ٿي سگهي ٿو، ڪن
 جو خيال آهي ته هتي خاص شهر مصر مراد نه ٿو ٿي سگهي، چوند ان جي لاءِ هي لفظ غير منصف ٿي ڪري استعمال ٿيندو آهي ۽ ان تي توڻين ڏانڊيندي آهي، جيئن به آيت ۾ بيان ٿيل آهي ايس
 ليٰ هٰذَا مِصْرُ ۽ اَدْخُلُوْهُ مِصْرًا. مگر اهو خيال صحيح نه آهي، چوٽه وچين اکر جي سبب سان هن لفظ وانگر ان کي منصف پڙهڻ صحيح آهي. نغمران جي وضاحت موجود آهي، ان ڪا
 علاوه حسن وغيره جي قرا۽ ۾ مصر بغير توڻين جي آيو آهي ۽ ڪن مصاحفين حضرت عثمان ۽ مصحف ابن رضی الله تعاليٰ عنهم ۾ به ائين ٿي آهي. انهيءَ ڪري حضرت مترجم قدس سره ٽنهي ۾ منهنجي
 احتيال کي ورتو آهي ۽ مقرر شهر جي احتيال کي مقدم ڪيائين. ۱۰۱. يعني ساڳيءَ ۾ باريگ وغيره يعني انهن شين جي طلب گاهه ڏهڻي، پر هن ۽ سولي جهڙي نعمت تي محنت ڇڏي انهن جي طرف
 مائل ٿيڻ پست خيال آهي. هميشه انهن مائٽن جو لٽڻ بڪار عادت جي ئي طرف رهيو ۽ حضرت موسيٰ ۽ هارون وغيره جليل القدر ۽ بلند همت نئين سڳورن کان پوءِ به بني اسرائيلن جي ڪينائپ ۽
 ۽ گهٽ حرصي جو پورو ظهور ٿيو ۽ حالت جي غلطي ۽ غٽ نصرت جي مصيبت يا حادثي کان پوءِ به اهي گهڻي ڏليل ۽ بخاري ويا. ان جو بيان صُرِّبَ عَلَيْهِمُ الدَّلِيلَ ۾ آهي. ۱۰۲. ڪلهه يهودين جي دلت ته
 هي آهي ته دنيا ۾ ڪي به لالڪار انهن جي بادشاهي نه آهي، ۽ سڃاڻي هي نه زال موجود هوندي به حرص جي ڪري محتاج رهن ٿا. ۱۰۳. نئين ۽ صالحن جي مدد جيڪي مٿي انهن کي حاصل
 ٿيا هئا، انهن کان محروم ٿي ويا، ان غضب جو سبب صرف هي نه آهي ته انهن آسماني غذا جي بدلي زميني پيداوار جي خواهش ڪئي يا هٿي قسم جون ٻين خطائون. جيڪي حضرت موسيٰ عليه السلام
 جي زماني ۾ ظاهر ٿيون، بلڪ نبوت جي زماني کان پري ٿيڻ ۽ گهڻي زماني گذرڻ سان انهن جون لياقتون ختم ٿيڻ ۽ نهايت پڇاڙيءَ وٽ، جو انهن کان ظاهر ٿيا. هي انهن جي ان دلت ۽
 خواريءَ جو سبب ٿيا. ۱۰۴. جيئن جو حضرت ڏکريا، پيالي ۽ شيا عليهم السلام کي شهيد ڪيو ۽ هي قتل اهڙا ناحق هئا، جن جو سبب پاڻ اهي قاتل به نه ٿا ٻڌائي سگهن. ۱۰۵. شاهه شان نزول. ابن
 جرير ۽ ابن ابی حاتم سڌي کان روايت ڪئي ته هي آيت حضرت سلمان فارسي رضی الله تعاليٰ عنه جي ساٿين جي حق ۾ نازل ٿي (باب النقول). ۱۰۶. ته توهان توريت کي مڃيندو ۽ ان تي عمل ڪندو
 پوءِ توهان ان جي حڪمن کي سخت ۽ گهرو ڄاڻي قبول ڪرڻ کان انڪار ڪري ڇڏيو، باوجود ان جي جو توهان پاڻ عاجزي ۽ زاري سان حضرت موسيٰ عليه السلام کان اهڙي آسماني ڪتاب جي
 گهر ڪئي هئي، جنهن ۾ شريعت جا قانون ۽ عبادت جو ائين تفصيل ٿا ڏنل هجن ۽ حضرت موسيٰ عليه السلام توهان کان باريڪ ڄاڻ جي قبول ڪرڻ ۽ ان تي عمل ڪرڻ جو وعدو
 ورتو هو، جڏهن ڪتاب عطا ٿيو، توهان ان جي قبول ڪرڻ کان انڪار ڪيو ۽ وعدو پورو نه ڪيو. ۱۰۷. بني اسرائيلن جي وعدي توڙڻ کان پوءِ حضرت جبرئيل الله جي حڪم ٿو ر
 جبل کي کڻي انهن جي مٿان ٿوري مفاصلي تي معاق ڪري ڇڏيو ۽ حضرت موسيٰ عليه السلام فرمايو ته توهان وعدو پورو ڪريو ته جبل توهان تي ڪپايو ويندو ۽ توهان ڪچلي
 ويندو. هن مبرور ۽ وعدي جي پوري ڪرڻ ۾ مجبور ڪريو هو ۽ حقيقت ۾ جبل جو مٿي جي مٿان معلق ڪري ڇڏڻ الله جي نشاني ۽ حق جي قدرت جو مضبوط دليل آهي. ان سان
 دليلن کي اطمینان حاصل ٿي ٿو ته ڏيندڙ هڪ رسول، الله جي قدرت جا مظهر آهن. هي اطمینان انهن کي مڃڻ ۽ وعدي پوري ڪرڻ جو اصل سبب آهي. ۱۰۸. يعني پوري ڪوشش سان
 ۱۰۹. هتي فضل ۽ رحمت مان يا توبه جي توفيق مراد آهي يا عذاب جي تاخير (مدارڪ وغيره). هڪ قول هي آهي ته الله جي فضل ۽ سندس رحمت مان حضور سرور عالم صلي الله عليه وسلم

۲۹۳۳ قی

۽ الله اڃان اوهان جي غازين جو امتحان نه ورتو آهي. (ڪنز اليمان).

② إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ (النساء آيت: ۱۴۲)

۽ منافق پنهنجي ڀائرن ۾ الله کي دلبوڌيندا آهن ۽ حقيقت ڪري

الله کين دلبوڌيندڙ آهي. (امروني صاحب)

۽ بيشڪ منافق الله کي دوکوڏين ٿا هوڏانهن الله انهن کي دوکو

ڏيندڙ آهي. (محمّد مدني)

۽ بلاشبہ منافق ماڻهو چالبازي ڪن ٿا الله سان، هوڏانهن الله

انهن جي چالبازي جي سزا انهن کي ڏيڻ وارا آهن. (مولوي عبدالرزاق)

۽ بيشڪ منافق ماڻهو پنهنجي گمان ۾ الله کي فريب ڏيڻ چاهين ٿا

۽ اهوئي کين غافل ڪري ماري ڇڏي. (ڪنز اليمان)

③ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ (التوبة، آيت: ۶۷)

۽ الله کي وساريائون تنهنڪري الله به کين وساريو. (امروني صاحب)

۽ الله کي وساريو اٿن پوءِ الله انهن کي وساريو آهي. (محمّد مدني)

۽ انهن خدا جو خيال نه ڪيو تنهنڪري خدا انهن جو خيال نه

ڪيو. (مولوي عبدالرزاق)

۽ اهي ئي الله کي ڇڏي ويٺا ته الله به انهن کي ڇڏي ڇڏي. (ڪنز اليمان)

مٿين آيتن ۾ عام مترجم الله تعاليٰ جي ذات والامفات

ڏانهن بي خبري، دوڪي ۽ ويسر جي نسبت ڪئي آهي، علم

غيب جي نفی ۽ ذات اقدس ڏانهن دغا ۽ نسيان جي نسبت

شان الوهيت جي خلاف آهي، مگر صاحب ڪنز اليمان تفسير

۽ لغت جي روشني ۾ جيڪا معنيٰ ڪئي آهي، سانشيان شان ۽

نهایت مناسب معنيٰ آهي.

④ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ (طه، آيت: ۱۲۱)

۽ آدم پنهنجي پالڻهار کان نافرمان ٿيو تنهنڪري پلو. (امروني صاحب)

۽ آدم پنهنجي پالڻهار جي نافرمان ڪئي پوءِ گمراه ٿيو. (محمّد مدني)

۽ آدم کان پنهنجي رب جو قصور ٿي ويو سو غلطي ۾ پئي ويو. (مولوي عبدالرزاق)

۽ آدم کان پنهنجي رب جي حڪم ۾ لغزش ٿي وئي پوءِ گمراه مقصد

۾ راه نه لڌائين. (ڪنز اليمان)

⑤ لِيُغْفَرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ (الفتح، آيت: ۱)

۽ ته تنهنجا قصور جيڪي اڳ گذريا ۽ جيڪي پوءِ ٿي رهيا سي سڀ

الله توکي معاف ڪري. (امروني صاحب)

۽ ته تنهنجا اڳيان ۽ پويان قصور توکي الله معاف ڪري. (محمّد مدني)

۽ ته الله تعاليٰ اوهان جون سڀ آڳيون پويون خطائون معاف ڪري.

(مولوي عبدالرزاق)

قرآن حڪيم جي سنڌي ترجمي جي پيٽ!

هڪ زبان کان ٻي زبان ۾ لفظي ترجمو ڪرڻ آسان ڪم آهي، مگر ڪنهن زبان جي فصاحت ۽ بلاغت، ڪنهن، محاورن ۽ انداز بيان کي سمجهڻ، سياق، سباق (اڳ پوءِ) جو خيال رکي لفظن جو جملن جو ترجمو ڪرڻ نهايت ڏکيو ڪم آهي. قرآن پاڪ جي مختلف زبانن ۾ ترجمي جي مطالعي مان هي ڳالهه واضح پئي ٿي ته اڪثر جڳهن تي لفظ جو ترجمو عام ڪري ان لفظ جي مشهور معنيٰ جي مطابق ڪيو ويو آهي! حالانڪ هر زبان ۾ ڪنهن به لفظ جون گهڻيون ئي معنائون ٿينديون آهن ۽ انهن مختلف معنائن مان ڪنهن هڪ مناسب معنيٰ جو انتخاب مترجم جي ذمه داري آهي. هندستان ۽ پاڪستان ۾ جيڪي به قرآن پاڪ جا ترجما ٿيا آهن، انهن مان اعلى حضرت مولانا احمد رضا خان بريلوي عليه الرحمة جو ڪيل اردو ترجمو ”ڪنز اليمان“ ممتاز ۽ مٿانهون مقام رکندڙ آهي ڇاڪاڻ ته هن ترجمي ۾ قرآن مجيد جي روح جي ممڪن حد تائين حقيقي جملڪ موجود آهي هي لفظي ترجمو هجڻ سان گڏ با محاوره تفسير ۽ لغت جي عين مطابق آهي. هن ۾ اهڙي معنيٰ جو انتخاب ڪيو ويو آهي، جيڪا آيتن جي سياق سباق (اڳ پوءِ) جي اعتبار سان نه فقط وڌيڪ موزون آهي، بلڪ هر مقام تي شان الوهيت جي تقدس، ۽ عصمت انبياء جي رعايت لائري رکي وئي آهي. هن ترجمي سان پڙهندڙن جي نظر ۾ قرآن ڪريم جو احترام، نبين سڳورن جي عظمت ۽ انسان ذات جو وقار بلند ٿئي ٿو، جڏهن ته ٻيا ترجما انهن خوبين کان خالي آهن.

اهي مقام جتي هن ترجمي کي ٻين ترجمن جي پيٽ ۾ امتياض حاصل آهي، سي سڀئي نقل ڪرڻ سان هڪ وڏو ڪتاب ٿي سگهي ٿو. نموني خاطر هتي صرف چند آيتن جي ترجمي جي پيٽ پيش ڪجي ٿي. جيئن پڙهندڙن آڏو هن ترجمي جي افاديت ۽ اهميت واضح ٿئي!

① وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ (آل عمران، آيت: ۱۴۲)

۽ هن هوندي جو الله اڃان اوهان مان مجاهدن کي نه لکيو ٿو. (امروني صاحب)

۽ هوڏانهن الله اڃان اوهان مان مجاهدن کي جدا نه ڪيو آهي. (محمّد مدني)

۽ هوڏانهن اڃان الله انهن ماڻهن کي نه ڏٺو ٿي نه آهي جن اوهان

۶. جيئن الله تنهنجي سببان گناه بخشي تنهنجي اکين جا ۽ تنهنجي پوين جا. (ڪنز الايمان).

⑥ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ. (الضحى آيت: ۷)

۷. ۽ توکي ناواقف ۽ لائين پوءِ شريعت جي رستي لائين. (امروني صلب)
۷. ۽ توکي رستي کان بي خبر ۽ سي پوءِ رستو ڏيکاريا. (محمّد مديني)
۷. ۽ الله تعاليٰ اوهان کي شريعت کان بي خبر پاڻو سواوهان کي شريعت جو رستو ڏيکاريا. (مولوي عبدالرزاق).

۸. ۽ توکي پنهنجي محبت ۾ بي اختيار لڌائين پوءِ پنهنجي طرف واپس ڏنائين. (ڪنز الايمان)

۹. ڄاڻايل تن آيتن ۾ ٻين مترجمن هڪ اولوالعزم نبی حضرت آدم عليه السلام کي نافرمان ۽ گمراه چيو ۽ (معاذ الله) امام الانبياء صلي الله تعاليٰ عليه وآله وسلم جن کي گنهگار ۽ بي خبر ڄاڻايو آهي. هي انداز بيان عصمت نبی تي بهتان ۽ قرآن و حديث جي خلاف ۽ عقل ۽ ايمان جي ابتڙ آهي، مگر صاحب ڪنز الايمان تفسير ۽ لغت جي روشني ۾ هنن آيتن جي جيڪا معنيٰ ڪئي آهي، ساء عصمت نبی جي ترجمان ۽ پڙهندڙن جو ايمان تازو ڪندڙ آهي.

⑦ وَمَا أَهْلَ بِهِ لغيرِ اللَّهِ. (البقرة، آيت: ۱۷۳)

۱۰. ۽ جنهن شيءِ تي الله کان سواءِ ٻيو نالو پڪاري ساهرام آهي. (امروني صلب)
۱۰. ۽ جنهن تي الله کان سواءِ ٻئي جو نالو ورتو ويو سو حرام ڪيو آهي. (عبد مديني)
۱۰. ۽ اهڙي جانور کي جو تقرب جي قصد سان غير الله جي نالي ڪيو ويو هجي. (مولوي عبدالرزاق)

۱۱. ۽ اهو جانور جيڪو غير خدا جو نالو وٺي ذبح ڪيو ويو. (ڪنز الايمان).
هن آيت جي ٻين مترجمن جي ڪيل معنيٰ مطابق، شادي عقيقي، قرباني، عرس، يارهين، وليهي ۽ وري لاءِ نامزد ڪيل جانور حرام ٿي وڃن ٿا ۽ اها ٿيڻي ڳالھ آهي. جڏهن ته تفسير ۽ لغت، حديث ۽ فقه جي روشني ۾ صاحب ڪنز الايمان جي ڪيل معنيٰ اصل مسئلي کي واضح ڪندڙ ۽ مونجهارو دور ڪندڙ آهي. (فاطمو)

ڪلام پاڪ جي غير محتاط ۽ سطحي ترجمي ڪري مسلمانن ۾ فرق بندي کي تقويت ۽ ڌارين کي دين جي خلاف جرئت ڪرڻ جو موقعو پئي مليو آهي. تفسير ۽ حديث جي مطالعي يا ذڪر وارن جي صحبت ميسر ٿيڻ تائين اهڙن ترجمي انسانيت جي گهريل روحاني علاج بجاءِ ان جي مرض ۾ اضافو پئي ڪيو آهي. بلا مبالغه هن وقت قومي اندر پکڙيل انهيءَ بيماري جو علاج

هن ترجمي ذريعي آساني سان ڪري سگهجي ٿو. باقي تعصب ۽ هٿ جو ته ڪو علاج ئي نه آهي.

مذهبي ۽ قومي ضرورت جي پيش نظر هن عظيم اردو ترجمي کي سنڌي زبان ۾ آڻڻ لاءِ ٽيهارو سال اڳ، جامعہ راشديه جي سابق اساتذہ ڪرام قبله مفتي محمد صاحب اجمالي، مولانا فقير محمد صالح مهر ۽ حضرت علامه مفتي تقدس علي خان بريلوي رحمۃ الله تعاليٰ عليهم جن جي ترغيب سان فاضل محترم مفتي محمد رحيم سڪندري صاحب ڪوشش ورتي ۽ مرحلي وار ترجمو ڪري پورو ڪيو هئائين، مگر حالات جي عدم موافقت سبب ان جي طباعت ۾ تاخير ٿيندي رهي. آخر الان مرصيا القرآن پبليڪيشنز وارن هن لائين ترجمي جي طباعت جو بار کنيو ۽ وڏي محنت ۽ جانفشاني سان تڪميل تي پهچائي پنهنجو پاڻ ملهايو. الله تعاليٰ کين جزاءِ خير ڏي.

من لم يشكر الناس لم يشكر الله، جي حديث مطابق اسان انهن سمورن محسنن، سڪندري فاضلن، عزيز دوستن ۽ رفيق ڪار سائين جا شڪر گذار آهيون، جن ترجمي جي پروف ريڊنگ نظر ثاني ۽ طباعت جي آخري مرحلن تائين اسان ساڻا ٿيا ڪيو.

بالخصوص جامعہ راشديه جي سرپرست اعليٰ حضرت قبله پير سائين پاڳاره سيد شاه مردان شاه دامت برڪاتهم العاليه جن جا ممنون احسان، جن جي سائي شفت هيت رهي هن عظيم فرض جي تڪميل ممڪن ٿي.

نهایت ئي ثورائتا آهيون اراڪين انجمن سيد غلام مرتضى شاه جيلاني "لاش ڪاڻ" ۽ ضياء القرآن پبليڪيشنز "لاهور" وارن جا، جن جي تعاون کان سواءِ هي ترجمو طباعت جي زيور سان شايد سينگار جي نه سگهي ها.

الله تعاليٰ سمورن مهربانن جي پُر خلوص خدمت کي قبول فرمائي. آمين ثمر آمين.

دعاطب: فقير قربان علي سڪندري

خادم: جمعيت علماء سڪندريه

۲۳ - رمضان المبارڪ ۱۴۹۲ھ

سرٽيفڪيٽ

اسان هن قرآن پاڪ کي نهايت ئي غور ۽
گهري نظر سان پڙهيو آهي. اسين
تصديق ٿا ڪريون ته هن جي متن ۾
ڪابه گهٽ وڌائي يا ڪتابت جي ڪابه
غلطي ڪونه آهي.

● مولانا محمد رمضان صاحب

رجسٽرڊ پروف ڊيڊر

حڪومت پاڪستان

● قاري رفيق احمد صاحب

● قاري اشفاق احمد خان

● حافظ سجاد احمد صاحب

جن فاضلن هن قرآن پاڪ جي سنڌي
ترجمي ۽ تفسير جي صحيح ۽ مددگار

● ابوالفيض قربان علي سڪندري

● مولوي فيض محمد پتافي سڪندري

● شيخ غلام سرور سڪندري ايوبي، ايد